

СПЕЦИЈАЛИЗОВАНА ВЕЋА И
СПЕЦИЈАЛИЗОВАНО ТУЖИЛАШТВО
КОСОВА

ИЗВЕШТАЈ ЗА 2020.

SPECIJALIZOVANA VEĆA I
SPECIJALIZOVANO TUŽILAŠTVO KOSOVA

Специјализована већа и Специјализовано тужилаштво Косова основани су у складу са међународним споразумом који је ратификовала Скупштина Косова, Уставним амандманом и Законом о Специјализованим већима и Специјализованом тужилаштву.

Већа су привременог карактера са конкретним мандатом и надлежношћу над злочинима против човечности, ратним злочинима и другим злочинима у складу са законом Косова који су започети или извршени на Косову у периоду од 1. јануара 1998. до 31. децембра 2000. од стране или против грађана Косова или бивше Савезне Републике Југославије.

Седиште Специјализованих већа и Специјализованог тужилаштва Косова налази се у Хагу, Холандија. Особље је међународно, као и судије, председник, секретар и специјализовани тужилац.

СПЕЦИЈАЛИЗОВАНА ВЕЋА И
СПЕЦИЈАЛИЗОВАНО ТУЖИЛАШТВО
КОСОВА

ИЗВЕШТАЈ ЗА 2020.

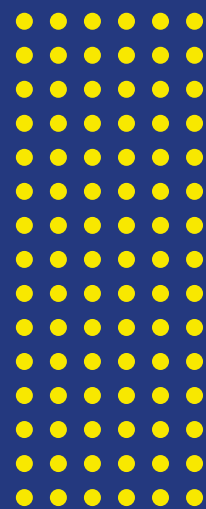

SPECIJALIZOVANA VEĆA I
SPECIJALIZOVANO TUŽILAŠTVO KOSOVA

Садржај

СПЕЦИЈАЛИЗОВАНА ВЕЋА КОСОВА	5
Увод	6
СВК укратко	8
Мере везане за вирус корона	16
ВЕЋА	20
1. Судске активности	21
2. Активности председника и судија	27
3. Спољне активности председника	30
СПОЉНИ ОДНОСИ	32
1. Спољни односи	33
СЕКРЕТАРИЈАТ	34
1. Кабинет секретара	37
2. Служба за јавно информисање и комуникацију	38
2.1. Односи са средствима јавног информисања	39
2.2. Програм <i>Outreach</i>	40
2.3. Посете СВК	42
2.4. Јавно информисање о СВК	43
3. Омбудсман Специјализованих већа Косова	44
4. Одељење за судске послове	45
4.1. Служба за организацију рада у судници	45
4.2. Служба за превођење	46
4.3. Служба одбране	47
4.4. Служба за учешће жртава	49
4.5. Служба за пружање заштите и подршке сведоцима	50
4.6. Управа притворске јединице	50
5. Одељење за администрацију	52
5.1. Кадровска служба	52
5.2. Служба за информациону технологију	55
5.3. Служба за одржавање и заједничке послове	56
5.4. Служба за обезбеђење и сигурност	57
5.5. Служба за финансије и буџет	58
5.6. Служба за набавке	59
6. Служба за интерну ревизију	60
ИНТЕГРАЦИЈА РОДНЕ ПЕРСПЕКТИВЕ У СВК И СТ	62
1. Контакт за родна питања	63
2. Проактивна политика родног паритета у СВК и СТ	64
СПЕЦИЈАЛИЗОВАНО ТУЖИЛАШТВО	67
1. Увод	68
2. Остварење мандата	69
3. Развој СТ	72
4. Руководећи кадар тужилаштва	73

Специјализована
већа
Косова

Предговор

Велико нам је задовољство да представимо Годишњи извештај Специјализованих већа Косова (СВК) за 2020. годину. Протекла година била је изузетна у више погледа. Обележило ју је неколико важних прекретница, међу којима су отпочињање судских поступака и хапшење оптужених. Штавише, то је постигнуто у околностима пандемије, која нам је из темеља променила професионални и лични живот. Стога о овогодишњим интензивираним активностима не можемо поднети извештај а да не поменемо изазове пред које нас је ставила пандемија вируса корона. Желимо да изјавимо искрено саучешће свима који су услед пандемије претрпели личне губитке, а свим запосленима изразимо дубоку захвалност за показану упорност и професионализам.

Након интензивираних истрага и повећаног броја позива за разговор током 2019. године, специјализовани тужилац је, најпре у фебруару, а потом у априлу 2020. године, обавестио председника СВК да намерава да покрене поступке. Подизањем оптужница од стране специјализованог тужиоца СВК су ушла у нову, значајну фазу. У тим двама оптужницама, више лица – од тадашњег председника Косова, па до старешине јединице Ослободилачке војске Косова која је била активна на Косову током релевантног периода – терети се за низ ратних злочина и злочина против човечности. Именован је судија за претходни поступак, који је потврдио те две оптужнице и покренуо претходни поступак у оба предмета. Као што се види, током 2020. не само што је одржан темпо рада, већ се он и значајно интензивирао, упркос изазовима вируса корона.

Безбедност и заштита сведока су од превасходног значаја за СВК, заједно с интегритетом судских поступака. Имајући то у виду, два лица су ухапшена на Косову и пребачена у притворски објект у Хагу због сумње да су

учинили кривично дело против правосуђа. Оптужница у том предмету је потврђена и против тих лица је почео претходни поступак.

У СВК је било и других судских активности. Судије СВК су путем видео-конференцијске везе у априлу одржале другу пленарну седницу, на којој су изабрале судију Чарлса Смита III за потпредседника и усвоиле измене и допуне Правилника о поступку и доказима. Специјализовано веће Уставног суда и панел Апелационог суда такође су решавали више судских питања током 2020.

Наш програм *Outreach* није био ништа мање продуктиван и брзо је прилагођен новим околностима узрокованим пандемијом. У оквиру овог програма организован је велики број догађаја путем видео-конференцијске везе, а тим *Outreach*-а састао се с низом представника грађанског друштва с Косова. У истом духу, СВК су била домаћин четвртог састанка са Судском информативном мрежом. Састанку је присуствовало 13 невладиних организација, које су дале значајне повратне информације у вези са садржином и ефикасношћу програма *Outreach*.

Збивања у СВК током протекле године додатно су појачала интересовање за њихове активности. За нас је важно да сви заинтересовани за рад СВК могу лако да приступе непристрасним информацијама, па ћемо и даље тежити томе да јавност буде на транспарентан и ефикасан начин обавештена о свим релевантним збивањима. У том циљу се јавне седнице преносе на вебсајту СВК на три службена језика суда. Придајемо велики значај свом односу са заједницама на Косову и захвални смо на повратним информацијама које редовно добијамо од представника грађанског друштва с Косова, било у виду питања новинара или коментара упућених програму *Outreach*.

Наш програм *Outreach* омогућила је свесрдна финансијска помоћ владе Швајцарске, којој смо за то веома захвални.

Наша достигнућа током 2020. не би била могућа без постојане подршке држава чланица Европске уније и трећих држава контрибутора. Такође смо захвални Мисији Европске уније за владавину права на Косову на њеној драгоцену подршку приликом сложених операција, као и косовској полицији на њиховој помоћи у овом погледу.

Такође захваљујемо колегама из Европске службе за спољно деловање, Службе Европске комисије за инструменте спољне политике и Директората за цивилно планирање и руковођење на помоћи и сарадњи током 2020. године.

Судија Екатерина Трендафилова
Председник Специјализованих већа Косова

Хаг, децембар 2020.

Поред тога, захвални смо и државама, дипломатском кору, као и интернационалним и интернационализованим судовима и трибуналима у Хагу на сарадњи и редовном конструктивном дијалогу о организационим и административним питањима.

Ово је била бурна година, пуна важних прекретница, и посебно смо захвални својим запосленима који су наставили да раде у складу с највишим стандардима, упркос изазовима проузрокованим пандемијом вируса корона. Њихова преданост и постојани професионализам омогућили су наше успехе.

Радујемо се години која је пред нама, у којој ће СВК ући у нову фазу судских поступака, које ће и даље водити на безбедан, непристрасан и ефикасан начин, у складу са својим мандатом.

др Фиделма Донлон
Секретар Специјализованих већа Косова

У јуну 2008, Одбор за правна питања и људска права Парламентарне скупштине Савета Европе именовано је специјалног известиоца да испита наводе о тешким кривичним делима извршеним током и непосредно након сукоба 1998-1999. на Косову.

У јануару 2011, резолуцијом 1782 (2011), Парламентарна скупштина Савета Европе је усвојила извештај који је припремио специјални извештац (Извештај Савета Европе), у коме се тврди да су извршени бројни злочини над Србима, косовским Албанцима за које се сумњало да сарађују с њима, као и другим лицима.

У светлу извештаја Савета Европе, у мају 2011, државе чланице ЕУ разматрале су ово питање у оквиру Политичко-безбедносног одбора, тела које се бави заједничком спољном и безбедносном политиком Европске уније. Након тога основана је Специјална истражна радна група с мандатом да спроведе независну истрагу о наводима о противправном затварању, депортацији, нечовечним делима, мучењу и убијању, и свим осталим кривичним делима из Извештаја Савета Европе. Специјална истражна радна група, са седиштем у Бриселу, започела је с радом у септембру 2011.

Док је истрага била у току, у Размени писама између председнице Косова и високе представнице Европске уније за спољну политику и безбедност у априлу 2014, постигнут је међународни споразум о оснивању и раду посебних судских већа и специјализованог тужилаштва за кривично гоњење и суђење за кривична дела из извештаја Специјалне истражне радне групе.

У Размени писама стоји да ће се та наменска и посебна судска већа основати у складу са законом Косова. Та судска већа и специјализовано тужилаштво ће се руководити властитим статутом и правилником о поступку и доказима, и у њима ће бити запослено и њима управљати искључиво међународно особље. У Размени писама се такође наводи да ће та посебна судска већа имати седиште у трећој држави, те да ће се осетљиви поступци, укључујући саслушања сведока, одвијати ван Косова. Скупштина Косова је у априлу 2014. двотрећинском већином ратификовала Размену писама и она је постала део националног законодавства. Она има превагу над законима Косова.

У јулу 2014, главни тужилац Специјалне истражне радне групе издао је саопштење у коме је навео да ће група „моћи да подигне оптужницу против одређених високих званичника бивше Ослободилачке војске Косова”.

У марту 2015, председник Скупштине Косова упутио је Уставном суду Косова захтев за оцену уставности амандмана за спровођење Размене писама који је предложила Влада Косова. У складу са Уставом, Уставни суд Косова морао је да оцени да ли предложени амандман умањује права и слободу гарантоване Поглављем II Устава. У априлу 2015, Уставни суд Косова закључио је да је предлог уставног амандмана сагласан са Уставом Косова и да „ће структура, обим надлежности и функционисање Специјализованих већа бити регулисани даљим законима у складу са Уставом”.

Овај амандман је спроведен путем члана 162 Устава Косова, који је Скупштина Косова усвојила у августу 2015. У исто време, усвојен је и Закон о оснивању обе институције, који представља оснивачки акт за Специјализована већа Косова (СВК) и Специјализовано тужилаштво (СТ).

У **априлу 2016**, др Фиделма Донлон је именована за секретара СВК, чиме започиње рад Секретаријата у Хагу.

У **септембру 2016**, Дејвид Швендиман је именован за специјализованог тужиоца.

У **децембру 2016**, судија Екатерина Трендафилова је именована за председника СВК. На дужност је ступила у јануару 2017.

Дана **1. јануара 2017**, ступио је на снагу Споразум са државом домаћином, склопљен између Косова и Холандије, чиме СВК стичу правни основ да воде кривичне поступке на територији Холандије.

Након тога, у **фебруару 2017**, деветнаест судија је уврштено у Листу међународних судија Специјализованих већа. У **марту 2017**, током прве пленарне седнице, судије СВК усвојиле су Правилник о поступку и доказима.

Након што је Специјализовано веће Уставног суда оценило његову сагласност са Уставом, Правилник о поступку и доказима ступио је на снагу у **јулу 2017**, чиме су СВК постала у потпуности спремна за судски рад.

У **новембру 2017**, секретар је усвојила Директиву о браниоцима и заступницима, којом се, између осталог, регулишу услови које адвокати морају да испуњавају како би имали право да заступају осумњичене, оптужене и жртве пред СВК. Од тада је у Именик бранилаца и заступника жртава уписано 199 адвоката са Косова, из Србије и низа других земаља.

У **мају 2018**, Пјетро Спера је именован за омбудсмана СВК.

У **јуну 2018**, основана је Судска информативна мрежа састављена од локалних НВО са Косова и из Србије.

У **септембру 2018**, Џек Смит је наследио Дејвида Швендимана на дужности специјализованог тужиоца.

У **марту 2019**, судије СВК су одржале четврто пленарно заседање. Истог месеца је усвојен Кодекс професионалне етике за браниоце и тужиоце пред СВК.

У **јуну 2019**, СВК и СТ су се преселили у нове просторије у Хагу.

У **фебруару и априлу 2020**, специјализовани тужилац подигао је прве оптужнице.

У **априлу 2020**, секретару Фиделми Донлон продужен је мандат за још четири године.

У **септембру 2020**, шест нових судија је положило заклетву, специјализовани тужилац је ухапсио првог оптуженог, г. Салиха Мустафу, по наводима о ратним злочинима, као и г. Хиснија Гуцатија и г. Насима Харадинаја, по наводима о кривичним делима против правосуђа.

У **новембру 2020**, специјализовани тужилац је ухапсио г. Хашима Тачија, г. Кадрија Веселјија, г. Реџепа Сељимија и г. Јакупа Краснићија по наводима о злочинима против човечности и ратним злочинима.

У **децембру 2020**, председнику Катерини Трендафиловој продужен је мандат за још четири године.

Хронологија

ЈАНУАР 2011.

Парламентарна скупштина Савета Европе усваја Извештај о „Нечовечном поступању с људима и недозвољеној трговини људским органима на Косову”.

СЕПТЕМБАР 2011.

Специјална истражна радна група, коју је ЕУ основала ради спровођења кривичних истрага о наводима из Извештаја Савета Европе, започиње са радом.

АПРИЛ 2014.

Размена писама између председнице Косова и високе представнице Европске уније за спољну политику и безбедност о питању оснивања „посебних судских већа”.

АВГУСТ 2015.

Скупштина Косова усваја члан 162 Устава Косова и Закон о Специјализованим већима и Специјализованом тужилаштву.

ЈАНУАР 2017.

Споразум са државом домаћином склопљен између Косова и Холандије ступа на снагу, чиме СВК стичу правни основ за вођење кривичних поступака у Холандији.

ДЕЦЕМБАР 2016.

Судија Екатерина Трендафилова је именована за председника СВК.

СЕПТЕМБАР 2016.

Дејвид Швендиман је именован за специјализованог тужиоца.

АПРИЛ 2016.

Др Фиделма Донлон је именована за секретара СВК, чиме судска установа започиње са радом у Хагу.

ФЕБРУАР 2017.

Деветнаест судија је уврштено у Листу међународних судија.

МАРТ 2017.

Судије усвајају Правилник о поступку и доказима, који затим преиспитује Специјализовано веће Уставног суда.

ЈУЛ 2017.

Након провере сагласности са Уставом, коју је спровело Специјализовано веће Уставног суда, Правилник о поступку и доказима ступа на снагу и СВК постају у потпуности спремна за судски рад.

НОВЕМБАР 2017.

Секретар усваја Директиву о браниоцима и заступницима, којом се, између осталог, регулишу услови које адвокати морају да испуњавају како би имали право да заступају осумњичене, оптужене и жртве пред СВК.

ЈУН 2019.

СВК и СТ се пресељавају у нове просторије.

СЕПТЕМБАР 2018.

Џек Смит наслеђује Дејвида Швендимана на дужности специјализованог тужиоца.

МАЈ 2018.

Пјетро Спера је именован за омбудсмана Специјализованих већа Косова.

Хронологија

ФЕБРУАР И АПРИЛ 2020.

Специјализовани тужилац подиже прве оптужнице.

АПРИЛ 2020.

Секретару Фиделми Донлон продужен је мандат за још четири године.

ДЕЦЕМБАР 2020.

Председнику Екатерины Трендафиловой продужен је мандат за још четири године.

НОВЕМБАР 2020.

Специјализовани тужилац хапси г. Хашима Тачија, г. Кадрија Веселјија, г. Реџепа Сељимија и г. Јакупа Краснићија по наводима о злочинима против човечности и ратним злочинима.

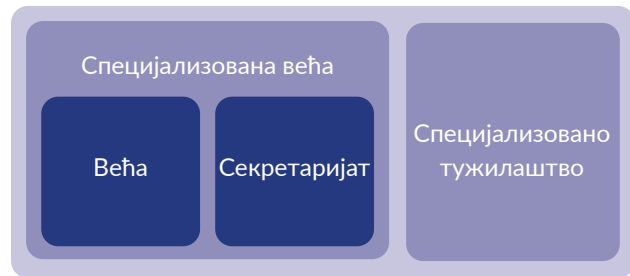

СЕПТЕМБАР 2020.

Шест нових судија полаже заклетву, а специјализовани тужилац хапси г. Саљиха Мустафу, по наводима о ратним злочинима, као и г. Хиснија Гуцатија и г. Насима Харадинаја, по наводима о кривичним делима против правосуђа.

Специјализована већа Косова (СВК) и Специјализовано тужилаштво (СТ) су две **независне** институције формиране након **Размене писама**, у складу са законом Косова, а путем **уставног амандмана** 2015. године. Скупштина Косова је у августу 2015. усвојила **Закон о Специјализованим већима и Специјализованом тужилаштву** (Закон).

■ Мандат СВК је

- „да осигурају безбедан, независан, непристрасан, правичан и ефикасан кривични поступак у вези с наводима о тешким прекограничним и међународним кривичним делима извршеним у току и после сукоба на Косову, а која се тичу дела из Извештаја Парламентарне скупштине Савета Европе [...] и која су била предмет кривичне истраге Специјалне истражне радне групе” (члан 1 Закона).

■ СВК су основана у складу с **Разменом писама и законом Косова**

- имају **исте нивое судова** као косовски правосудни систем (основни, апелациони, врховни, уставни)
- имају **седиште ван Косова**
- судије и особље су држављани **држава чланица ЕУ или трећих држава контрибутора**
- примењују **међународно обичајно право и национално кривично право** у складу са Законом
- примењују **властита правила о поступку и доказима**.

■ СВК су привремена судска установа

- постојаће само онолико дуго колико буде потребно да се реши по оптужбама које изнесе специјализовани тужилац и док Савет ЕУ не обавести Косово да су завршене истраге и судски поступци

■ Надлежност СВК обухвата

- злочине против човечности, ратне злочине и друга кривична дела инкриминисана кривичним законом меродавном у време када су извршена, а:
 - која су се десила између 1. јануара 1998. и 31. децембра 2000; и
 - која су започета или извршена на Косову, или која су извршили држављани Косова/Савезне Републике Југославије, односно која су извршена над држављанима Косова/Савезне Републике Југославије
- одређена кривична дела против правосуђа, уколико се односе на званичне поступке и/или особље СВК.

■ СВК се баве **искључиво појединачном кривичном одговорношћу** - неће се судити групама или организацијама.

■ СВК дозвољавају **учешће жртава** у поступку.

- Рад СВК и СТ финансирају државе чланице ЕУ и треће државе контрибутори и обе установе су независне у свом раду и испуњавању свог мандата.
- Службени језици СВК и СТ су албански, српски и енглески.
- СВК имају омбудсмана, који поступа самостално и надзире, брани и штити основна права и слободе лица која **долазе у контакт са СВК и СТ**, тако што, поред осталог,
 - поступа по наводима из притужби које појединци могу да уложе:
 - уколико се притужба тиче њиховог контакта са СВК, односно СТ
 - у случају непотребног одлагања у поступку пред СВК
 - уколико су исцрпљена сва друга правна средства
 - уколико је притужба поднета у року од шест месеци од кршења на коју се односи
 - може у сваком тренутку и без претходне најаве да уђе у притворски објект СВК и изврши инспекцију како би оценио услове притвора.

Мере везане за вирус корона

Почетком марта 2020, недуго након што је специјализовани тужилац обавестио председника да намерава да покрене поступак, услед чега је именован судија за претходни поступак који ће испитати оптужницу, избила је пандемија вируса корона. Специјализована већа Косова (СВК) и Специјализовано тужилаштво (СТ) одмах су формирали радну групу за вирус корона, на челу са секретаром. Радна група се свакодневно састајала како би проценила последице овог незапамћеног догађаја на рад институције и предузела мере у вези с њима. Ситуација до које је довела пандемија била је у тој мери изузетна да претходно разрађене мере у случају ванредних ситуација нису биле сасвим адекватне. Ситуацију је додатно отежавала чињеница да је пандемија избила управо у време кад је требало обавити важне задатке везане за предстојећи почетак јавних судских поступака.

Услед тога, Секретаријат, већа и СТ су приступили драстичном прилагођавању свог свакодневног рада као суда. Због брзине ширења и опасности које носи вирус корона, како познатих тако и непознатих, СВК су морала да преиспитају природу својих обавеза како према сведоцима, осумњиченима и оптуженима, тако и према својим запосленима. Извршивши темељну анализу, руководство СВК усвојило је свеобухватне мере за смањење ризика које му омогућавају да испуни своју обавезу вођења бриге о здрављу и добробити запослених а да притом не угрози свој рад. С обзиром на динамику пандемије вируса корона, те мере се непрестано прилагођавају, како би одразиле најбоља решења из праксе, а увек с циљем да се ризик сведе на најмању могућу меру.

Смернице и превентивне мере које је усвојило руководство СВК прате смернице и мере државе домаћина и служе да се обезбеде сигурност, здравље и добробит свих лица која долазе у контакт са СВК и СТ. Оне се тичу окружења у канцеларијама, заједничким просторијама, јавном простору, судници, притворском објекту и

објектима ван државе домаћина, на пример, на Косову. Стога су најбоља решења из праксе у вези с вирусом корона пренета у већи број прописа и правила, међу којима су Правилник о притвору, правила везана за безбедност и трансфер, као и Оперативно упутство о одржавању просторија за време вируса корона. Осим самих прописа, извршене су и промене многих аспеката самих просторија у згради суда.

Захваљујући томе СВК је наставио са свим својим судским и административним активностима све време пандемије вируса корона. У згради СВК су били присутни само председник, судија за претходни поступак, Специјализовани тужилац, секретар и један мали број запослених, док су сви други радили на даљину. У свим јавним просторијама било је обавезно ношење заштитних маски и уведене су додатне мере хигијене. Сви запослени су редовно обавештавани о препорукама државе домаћина у вези с путовањима. Поред тога, у складу са смерницама државе домаћина уведене су и поштоване мере тестирања и карантина.

Пандемија вируса корона минимално је утицала на судску активност 2020. године. Током свих јавних поступака, у судници су биле присутне скоро све стране, неки чланови тимова одбране учествовали путем видео-конференцијске везе, а представници јавности пратили су поступак из галерије за посетиоце. Поступци су одржавани на три службена језика суда и директно су преношени на вебсајту СВК. Упркос повећаном броју даљинских корисника судског софтвера, мрежа је оптимално функционисала у случају свих корисника.

Добрим делом захваљујући умећу и посвећености тима Службе за информациону технологију, технички су омогућени рад на даљину и састанци с представницима грађанског друштва у региону, у оквиру програма *Outreach*. Та техничка решења су брзо прилагођена како би се задовољиле додатне потребе. У марту ове

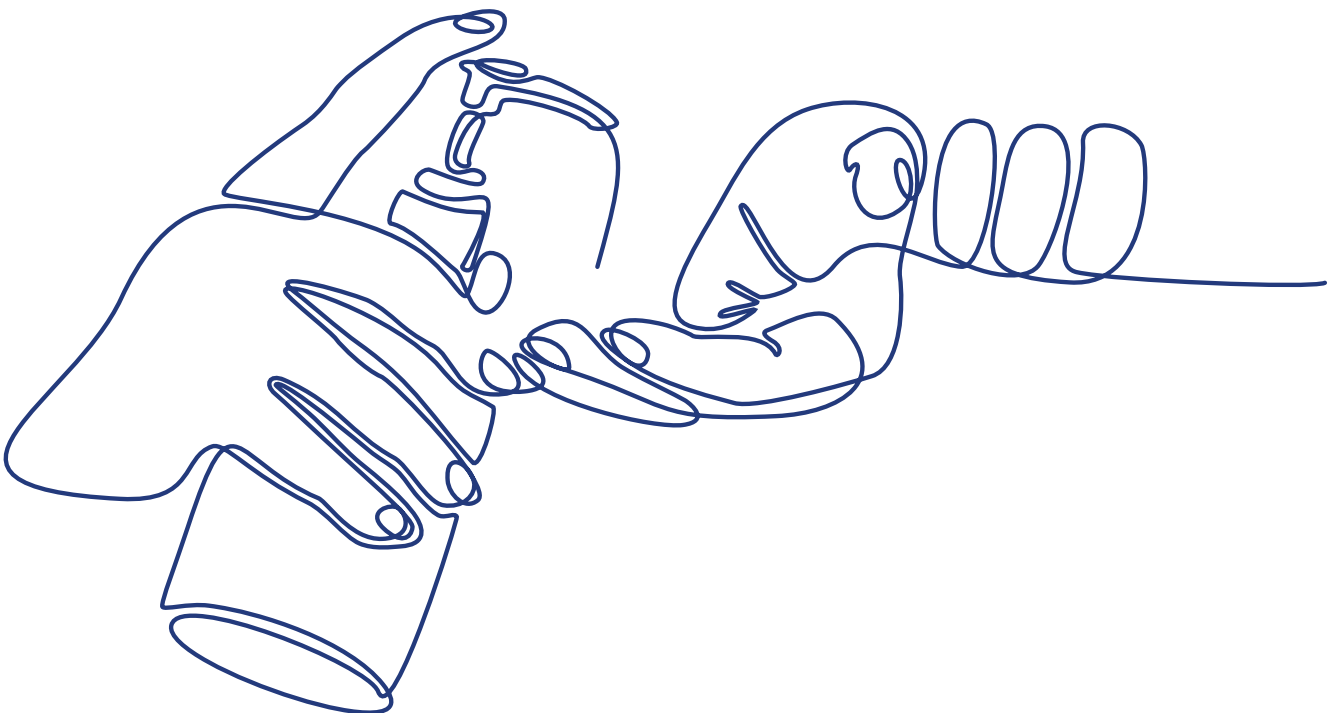
године, Служба за информациону технологију је за само један викенд успоставила даљинско радно окружење и то уз минимално ремећење рада и очување безбедности.

Тим за управљање информацијама подсетио је запослене у целој организацији на прописе о управљању информационим добрима и одржао више информативних састанака путем видео-конференцијске везе.

Добробит запослених током пандемије вируса корона је од првенственог значаја. Током 2020. запослени су имали на располагању помоћ како би се изборили с изазовима везаним за рад на даљину, успостављање равнотеже између породичног живота и рада, бригу о најближима и пребољевање губитка драгих особа. Председник, секретар и специјализовани тужилац сваке недеље су се обраћали свим запосленима СВК и СТ порукама у којима су их обавештавали о најновијим збивањима у раду, с циљем давања подршке и одржавања преданости и мотивације.

Сви запослени, како у СВК, тако и у СТ, допринели су очувању високог морала. Да би се бар донекле одржали осећај нормалног живота и контакт с колегама, група запослених је пролетос почела с организовањем виртуелних дружења у којима сви запослени могу да уживају и одржавају друштвене везе. Најпопуларније је ФриДри, којим се виртуелно обележава крај радне недеље, где се запослени друже уз музику и активности и који је одржан скоро сваког петка од почетка примене мера везаних за вирус корона. ФриДри је стекао популарност међу свим запосленима, укључујући највише руководиоце, а повремено су му се придруживали и други међународни судови из Хага.

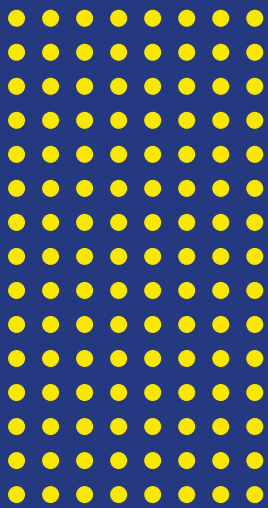
Дакле, иако је руководство СВК решено да здравствене и безбедносне мере примењује док год је потребно, једнаку важност придаје и људској компоненти ситуације.

Beña

1 | Судске активности

Специјализована већа Косова (СВК) раде као суд од јула 2017. када је на снагу ступио Правилник о поступку и доказима (Правилник). Од тада су судије СВК спремне да решавају о свим правним питањима, укључујући наводе из оптужница које подигне Специјализовано тужилаштво (СТ).

ПОСТУПЦИ ПРЕД СУДИЈОМ ЗА ПРЕТХОДНИ ПОСТУПАК

Протеклу годину обележило је неколико прекретница кад је реч о судским поступцима пред СВК. У фебруару и априлу подигнуте су оптужнице у којима су изнети наводи о злочинима против човечности и ратним злочинима, након чега је председник именовала судију Николу Гијуа као судију за претходни поступак, који ће одлучити да ли да оптужнице потврди и који ће водити претходни поступак који сходно томе буде покренут. Поред тога, судија за претходни поступак водио је предмет везан за оптужбе за кривична дела против правосуђа, услед којих је специјализовани тужилац у октобру подигао оптужницу. Тиме је судија за претходни поступак, заједно са својим тимом за правну подршку, током целе 2020. године био активно ангажован у судским поступцима у три различита предмета, који укључују седам оптужених.

Током 2020. године, судија за претходни поступак је донео 67 јавних одлука и налога у три различита предмета, укључујући одлуке о потврђивању оптужница у сва три предмета, одлуке у вези с притвором оптужених и одлуке о модалитетима учешћа жртава. Само у периоду од краја септембра до децембра, у та три предмета је у судници СВК одржано четрнаест седница, од првих приступања осумњичених и оптужених суду до статусних конференција. Тим седницама су присуствовале све стране у поступку, било у судници било путем видеолинка. Овај изузетан пораст судских активности, које су већим делом биле поверљиве природе па се о њима не може поднети извештај, одвијао се без ометања, упркос мерама уведеним услед пандемије.

Судија за претходни поступак тренутно активно ради на мерама за експедитивну припрему сва три предмета за суђење, у складу с правилом 95(2) Правилника.

I. Специјализовани тужилац против Саљиха Мустафе

Дана 12. јуна, судија за претходни поступак потврдио је прву оптужницу, којом се г. Саљих Мустафа терети по четири тачке за ратне злочине (произвољно лишавање слободе, сурово поступање, мучење и убиство) извршене у априлу 1999. Према наводима у оптужници, г. Мустафа је током релевантног периода био командант герилске јединице у оквиру оперативне зоне Лаб Ослободилачке војске Косова (ОВК).

Господин Мустафа је ухапшен на Косову, пребачен је у притворски објект СВК 24. септембра, а његово прво ступање пред судију за претходни поступак одржано је 28. септембра. Дана 28. октобра г. Мустафа се изјаснио да није крив ни по једној тачки оптужнице.

Првобитно приступање суду г. Саљиха Мустафе, 28. септембар 2020.

II.

Специјализовани тужилац против Хашима Тачија и других

Дана 26. октобра, судија за претходни поступак потврдио је оптужницу против г. Хашима Тачија, г. Кадрија Веселија, г. Реџепа Сељимија и г. Јакупа Краснићија, којом се они терете по десет тачака за ратне злочине и злочине против човечности.

Како се наводи у оптужници, током инкриминисаног периода, г. Тачи је био оснивач Главног штаба ОВК и начелник дирекција ОВК за политичка питања и за информације. Према оптужници, г. Тачи је био председник Привремене владе Косова, а од краја марта 1999. врховни командант ОВК. Према наводима, г. Весели био је један од оснивача Главног штаба ОВК и члан дирекције ОВК за политичка питања и начелник обавештајне службе ОВК.

Како се наводи у оптужници, крајем марта, након формирања Привремене владе Косова, г. Весели је постао начелник Обавештајне службе Косова и министар за обавештајну делатност у Привременој влади. Према наводима, г. Сељими је био један од оснивача ОВК и начелник дирекције ОВК за операције. У јулу 1998, постао је главни инспектор ОВК, а почетком априла 1999, кад је формирана Привремена влада, постао је министар за јавни ред. Према наводима, г. Краснићи био је члан Главног штаба ОВК и члан дирекције ОВК за политичка питања и званични портпарол ОВК.

Г. Тачи, г. Весели, г. Сељими и г. Краснићи на првом приступању суду, новембар 2020.

Господин Тачи, г. Веселји, г. Сељими и г. Краснићи су ухапшени и пребачени у притворски објект СВК у Хагу 4, односно 5. новембра. На њиховом првом ступању пред судију за претходни

поступак 9, 10, односно 11. новембра, оптужени су се изјаснили да нису криви ни по једној тачки оптужнице.

III.

Специјализовани тужилац против Хиснија Гуцатија и Насима Харадинаја

Након што су обелодањене поверљиве информације, укључујући информације на основу којих се може утврдити идентитет заштићених сведока, судија Никола Гију је, у својству судије појединца, 24. септембра издао налог да се г. Хисни Гуцати, председник Удружења ратних

ветерана, и г. Насим Харадинај, заменик председника тог удружења, ухапсе због основане сумње да су извршили кривична дела покушаја застрашивања сведока, одмазде и повреде тајности поступка и да се пребаце у притворски објект СВК у Хагу.

Господин Харадинај на првом приступању суду, децембар 2020.

Господин Гуцати на првом приступању суду, октобар 2020.

Прво ступање г. Гуцатија и г. Харадинаја пред судију појединца одржано је 1. октобра, односно 29. септембра. Након што је судија Гију 29. октобра именован за судију за претходни поступак, специјализовани тужилац је 30. октобра поднео оптужницу.

Господин Гуцати и г. Харадинај се терете за четири кривична дела против правосуђа, конкретно, за ометање службеног лица у вршењу службене дужности озбиљним претњама, за застрашивање, одмазду и повреду тајности поступка.

Дана 18. децембра, одржано је прво ступање г. Гуцатија и г. Харадинаја пред судију за претходни поступак, на којем се г. Гуцати изјаснио да није крив ни по једној тачки оптужнице. Господин Харадинај ће имати прилику да се изјасни о кривици 8. јануара 2021.

ПОСТУПЦИ ПРЕД ВЕЋЕМ АПЕЛАЦИОНОГ СУДА

Дана 3. новембра, г. Гуцати је уложио жалбу на две одлуке судије Гијуа у вези с законитошћу налога за хапшење и одбијањем његовог захтева за условно пуштање на слободу. Дана 4. новембра у састав панела Апелационог суда,

распоређени су судија Мишел Пикар (председавајућа), судија Емилио Гати и судија Кај Амбос. Дана 9. децембра, Жалбено веће је у целости одбило жалбу. Ово је био први пут да је Апелациони суд решавао у некој ствари.

[...] издавањем налога за хапшење од стране судије, у овом случају судије појединца, г. Гуцатију је пружено више, а не мање заштите. Панел Апелационог суда сматра да је, затраживши да лишавање слободе разматра и надзире један независан правосудни орган, Специјализовано тужилаштво испунило и више од своје обавезе према Закону и поступило у складу са оним што је сврха члана 5 Европске конвенције о људским правима, а то је да се појединац заштити од произвољности.

KSC-BC-2020-07/IA/001/F00005, Одлука по жалби Хиснија Гуцатија по питањима везаним за хапшење и притвор, 9. децембар 2020, став 39.

ПОСТУПЦИ ПРЕД СПЕЦИЈАЛИЗОВАНИМ ВЕЋЕМ УСТАВНОГ СУДА

Специјализовано веће Уставног суда током 2020. такође је решавало по више захтева за оцену уставности.

Дана 13. јануара, панел Специјализованог већа Уставног суда прогласио је недопуштеним захтев за оцену уставности чији је подносилац било лице које је Специјализовано тужилаштво позвало на разговор и које је оспорило законитост поступка вођења разговора.

Дана 12. јуна, панел Специјализованог већа Уставног суда издао је јавну редиговану верзију одлуке од 20. априла. У тој одлуци, панел Специјализованог већа Уставног суда је констатовао да подносилац захтева – који је јавноправно лице на Косову, нема стварну легитимацију да оспорава одлуку судије појединца, те је стога одбило захтев за испитивање уставности.

Веће понавља да је примарна сврха члана 31 Устава и члана 6 Конвенције, када је реч о кривичним поступцима, да се оптуженом у целини обезбеди правично суђење пред судом надлежним да решава о датој кривичној оптужби. Слично томе, минимална права из члана 30(1), (3) Устава и члана 6(3)(а), (б) Конвенције нису сама себи циљ, већ имају за сврху да обезбеде правичност кривичног поступка у целини.

KSC-CC-2019-07/F00013, Одлука по захтеву Дритона Лајчија Уставном суду у вези с поступком вођења информативног разговора од стране Специјализованог тужилаштва, 13. јануар 2020, став 21

Подносилац је јавноправно лице које врши државну власт. Према томе, он је 'владина организација' и као таква нема право да се позива на права из ЕСЉП пренета у члан 22(2) Устава.

KSC-CC-2020-08/F00020/RED, Јавна редигована верзија одлуке по захтеву [БРИСАНО] за оцену уставности одлуке по захтеву судије појединца, 12. јун 2020, став 61.

Дана 26. новембра, панел Специјализованог већа Уставног суда донео је одлуку по захтеву за оцену уставности који је поднео председник Скупштине Косова у вези с предложеним амандманима Устава. Панел је констатовао да амандмани, које је тадашњи председник Хашим Тачи предложио у вези с мандатом СВК и СТ, умањују основна права и слободе зајемчене поглављем II Устава.

Из карактеристика Специјализованих већа и Специјализованог тужилаштва предвиђених разменом писама 2014. године јасно проистиче да је намера размене писама, а у циљу „правилног вршења правосудне делатности“, да Специјализована већа и Специјализовано тужилаштво раде као аутономна тела. Такође проистиче да се аутономни рад осигурава пре свега уступањем одређених државних функција за све време њиховог мандата, из чега проистиче и успостављање њиховог засебног правног оквира.

KSC-CC-2020-11/F00015, Одлука по захтеву за оцену уставности предложеног амандмана на Устав Косова, 26. новембар 2020, став 63.

2 | Активности председника и судија

Судије увршћене у Листу међународних судија СВК обављају своју судијску дужност по потреби, искључиво на захтев председника. У складу с чланом 26 Закона о Специјализованим већима и Специјализованом тужилаштву (Закон), судије не примају накнаду нити друге додатке самим тим што су на листи, већ само кад их председник распореди да обављају неку од службених дужности. Распоређене судије своје дужности, у мери у којој је то могуће, обављају на даљину.

ГОДИШЊЕ ПЛЕНАРНО ЗАСЕДАЊЕ

Пандемија није спречила судије СВК да обављају своје дужности током 2020. године. У складу са Законом, судије су 29. и 30. априла одржале годишње пленарно заседање путем видео-конференцијске везе. На том заседању је судија Чарлс Смит III изабран за потпредседника. Поред тога, судије су усвојиле 30 измена и допуна извесних правила, до којих се дошло у свакодневном раду већа, СТ и Секретаријата. Тим изменама су појашњене неке одредбе и циљ им је, уопштено гледано, да обезбеде ефикасније поступке. Поред тога, највиши руководиоци су обавестили судије о најновијим збивањима релевантним за СВК и СТ.

Као што налаже Закон, Специјализовано веће Уставног суда размотрило је да ли су усвојене измене и допуне у складу с поглављем II Устава. Дана 26. маја, Специјализовано веће Уставног суда донело је одлуку, у којој је констатовало да је свих 30 измена и допуна правила које су судије усвојиле на пленарном заседању у складу с поглављем II Устава, чиме су те измене и допуне ступиле на снагу.

У својству руководиоца судске управе СВК, као и ради обављања низа других кључних дужности које као председник има на основу Закона и Правилника о поступку и доказима, председник Екатерина Трендафилова ради у седишту СВК као једини судија с пуним радним временом.

Веће подсећа на начело које је установило у својој судској пракси, а то је да Веће, при испитивању Правилника, полази од услова из члана 19(2) Закона да Правилник „одражава највише стандарде међународног права људских права [...]“. С обзиром на то, Веће подразумева да је намера судија на пленарној седници била та да испуне највише стандарде међународног права људских права.

KSC-CC-PR-2020-09, Одлука по захтеву за оцену уставности измена и допуна Правилника о поступку и доказима усвојених на пленарној седници 29. и 30. априла 2020, 22. мај 2020, став 14.

ШЕСТ НОВИХ СУДИЈА УВРШЋЕНО У ЛИСТУ МЕЂУНАРОДНИХ СУДИЈА СВК

Орган за именовање, амбасадор Ларс Гунар Вигемарк, по препоруци независне Комисије за избор, именовао је у септембру шест нових судија које су увршћене у листу међународних судија (листа), у складу са чланом 28(4) Закона. Судије г. Жилбер Бити (Француска), г. Данијел Франсен (Белгија), г. Фергал М. Гејнор (Ирска), гђа Ромина Инкути (Италија), гђа Нина Х.Б. Јергенсен (Норвешка) и г. Румен Х. Ненков (Бугарска) придружили су се 17 судија који су већ на листи.

Поред тога, орган за именовање је именовао судију Антонија Балсама и судију Ненкова за судије Специјализованог већа Уставног суда, а судију Инкути за резервног судију истог већа. Судија Роланд Декерс је на свој захтев повучен с функције судије Специјализованог већа Уставног суда, али је остао на Листи, што омогућава да буде распоређен у неко друго веће, које није Специјализовано веће Уставног суда.

Осим судије Ненкова, који је нешто раније, 27. септембра положио заклетву којом је преузео дужност судије Специјализованог већа Уставног суда, нове судије су положили заклетву на онлајн церемонији 2. октобра, у присуству судија СВК, специјализованог тужиоца, заменика специјализованог тужиоца и секретара, који је водио церемонију давања свечане изјаве.

Церемонија полагања заклетве, 27. септембар 2020.

ПОНОВНО ИМЕНОВАЊЕ ПРЕДСЕДНИКА ЕКАТЕРИНЕ ТРЕНДАФИЛОВЕ

Дана 30. октобра, Орган за именовање је поново именовао судију Екатерину Трендафилову за председника СВК; с мандатом од четири године, почев од 15. децембра, у складу са чланом 30(4) Закона.

Председник Трендафилова захвалила је на „поверењу које јој је указано да настави да доприноси раду СВК, који управо улази у нову фазу и припрема се да започне кривичне поступке“.

Председник Трендафилова, СВК, октобар 2020.

Судије на Листи међународних судија

Судија Екатерина Трендафилова
Председник
(Бугарска)

Судија Чарлс Л. Смит, III
Потпредседник
(САД)

Судија Видар Стенланд
Судија Уставног суда
(Норвешка)

Судија Антонио Балсамо
Судија Уставног суда
(Италија)

Судија Румен Ненков
Судија Уставног суда
(Бугарска)

Судија Ромина Инкути
Резервни судија Уставног суда
(Италија)

Судија Кристин Ван ден Вајнгарт
(Белгија)

Судија Мишел Пикар
(Француска)

Судија Томас Лакер
(Немачка)

Судија Емилио Гати
(Италија)

Судија Роналд Декерс
(Холандија)

Судија Михаел Боландер
(Немачка)

Судија Каи Амбос
(Немачка)

Судија Кенет Робертс
(Канада)

Судија Мапи Фелт-Фоља
(Холандија)

Судија Кристоф Барте
(Немачка)

Судија Владимир Микула
(Чешка)

Судија Генел Метро
(Швајцарска)

Судија Никола Гију
(Француска)

Судија Жилбер Бити
(Француска)

Судија Данијел Франсен
(Белгија)

Судија Фергал Гејнор
(Ирска)

Судија Нина Јергенсен
(Норвешка)

Током 2020, председник Трендафилова наставила је да се стара о редовном информисању јавности и заинтересованих актера о активностима СВК. У том циљу, председник се састајала с представницима институција ЕУ, држава чланица ЕУ, државе домаћина и трећих држава контрибутора.

Дана 5. јуна, председник је радној групи о међународном кривичном праву из Немачке одржала презентацију на којој их је информисала о структури и мандату СВК и упознала их са специфичностима овог суда.

Дана 25. септембра, председник се путем видео-конференцијске везе обратила Одбору правних саветника о јавном међународном праву Савета Европе и том приликом говорила о мандату, надлежности и раду СВК, о општој и интерној организационој структури СВК, а дотакла се и неких специфичности правних оквира СВК.

Председник се 29. септембра у Бриселу уживо обратила Политичко-безбедносном одбору ЕУ, којом приликом је представнике држава чланица информисала о судским активностима СВК, одговорила на њихова питања и разговарала о изазовима пред којима се СВК тренутно налазе.

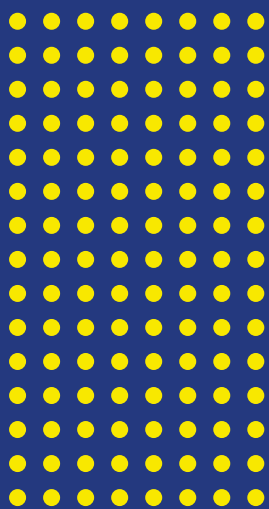
У циљу даљег јачања односа СВК с другим спољним актерима и грађанским друштвом, председник је (углавном путем видео-конференцијске везе) одржала састанке с дипломатским, правним, новинарским и академским круговима. Поред тога, председник је дала низ интервјуа у којима се осврнула на рад и мандат СВК.

Правда – било да се ради о домаћем или међународном правосуђу – један је од аспеката друштва који највише фасцинира и испуњава. Она нас суочава с много изазова, од огромне количине посла, малог броја слободних дана и премора, па до фрустрације због слабог или никаквог помака у постизању резултата. Међутим, испуњење које пружају правичан исход за жртве и привођење правди оних који су одговорни за кривична дела награда су за све то.

Председник Трендафилова, интервју за Peace Palace Library Newsletter, новембар 2020.

Спољни односи

Спољни односи

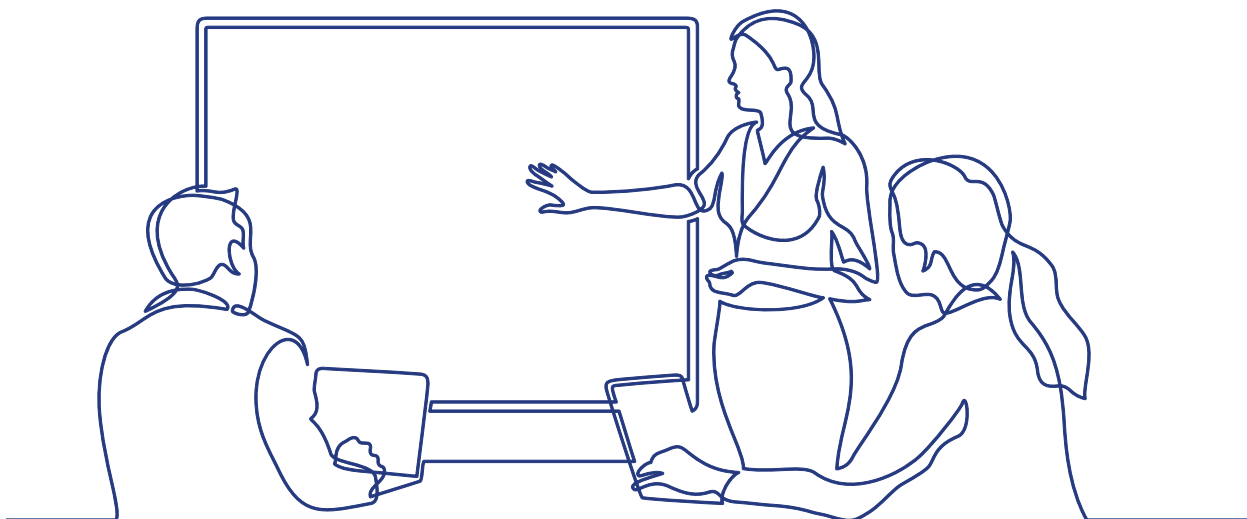
Највиши руководиоци су имали билатералне разговоре везане за сарадњу са Специјализованим већима Косова (СВК) и Специјализованим тужилаштвом (СТ).

У фебруару су се највиши руководиоци опростили од команданта ЕУ за цивилне операције, генерала Винченца Кополе, и захвалили му на подршци коју је пружио СВК и СТ. Дана 9. јуна, троје највиших руководилаца суда су путем видео-конференцијске везе информисали представнике држава чланица ЕУ и трећих држава контрибутора о збивањима у СВК и у СТ, између осталог о томе да је специјализовани тужилац покренуо поступке. Представници држава чланица ЕУ и трећих држава потврдили су да ће и надаље пружати велику подршку овим институцијама, на чему су им највиши руководиоци изразили захвалност.

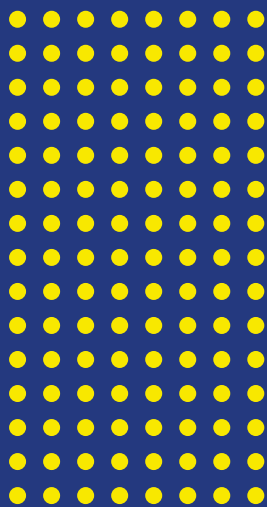
Поред тога, највиши руководиоци су се у згради суда састали с гђом Виолом фон Крамон-Таубадел, чланицом Европског парламента и известиоцем за Косово у Европском парламенту, и обавестили је о актуелностима у раду СВК и СТ.

Највиши руководиоци су се током 2020. неколико пута састали са командантом ЕУ за цивилне операције. Дана 10. новембра, руководиоци су се састали с новим командантом, генерал-мајором Франсиском Естебаном Пересом, који је посетио СВК и СТ у Хагу и из галерије за посетиоце пратио једно од заседања.

Заједно са специјализованим тужиоцем и секретаром, председник је о актуелностима у раду СВК и СТ 7. децембра информисала представнике држава чланица ЕУ на Косову, а 8. децембра представнике држава чланица ЕУ и трећих држава контрибутора у Хагу, путем видео-конференцијске везе, током редовног годишњег брифинга.

Секретаријат

Секретаријат

Под руководством и стратешком управом секретара, Секретаријат је задужен за административне послове и пружање услуга Специјализованим већима Косова (СВК), као и за све неопходне пратеће послове. Секретар је независан у обављању својих функција, и консултује се с председником и специјализованим тужиоцем о институционалним питањима.

Административна подршка коју Секретаријат пружа Већима и Специјализованом тужилаштву (СТ) укључује буџет, финансирање, набавке, информациону технологију, руковођење објектима, кадровска питања и безбедност. Послови правосудне подршке које обавља Секретаријат обухватају пружање заштите и подршке сведоцима, вођење Именика бранилаца и заступника, вођење система правне помоћи и учешћа жртава, услуге писменог и усменог превођења, организацију рада у судници, као и руковођење Притворским објектом СВК.

У априлу 2020. др Фиделма Донлон је поново изабрана за секретара. У име СВК и СТ, она је потписница споразума о гранту са ЕУ, што је главни извор финансија овог суда. У име СВК је и са владама Норвешке и Швајцарске потписала споразуме о гранту, којима се финансира одржавање зграда СВК и СТ, као и активности програма *Outreach* на Косову.

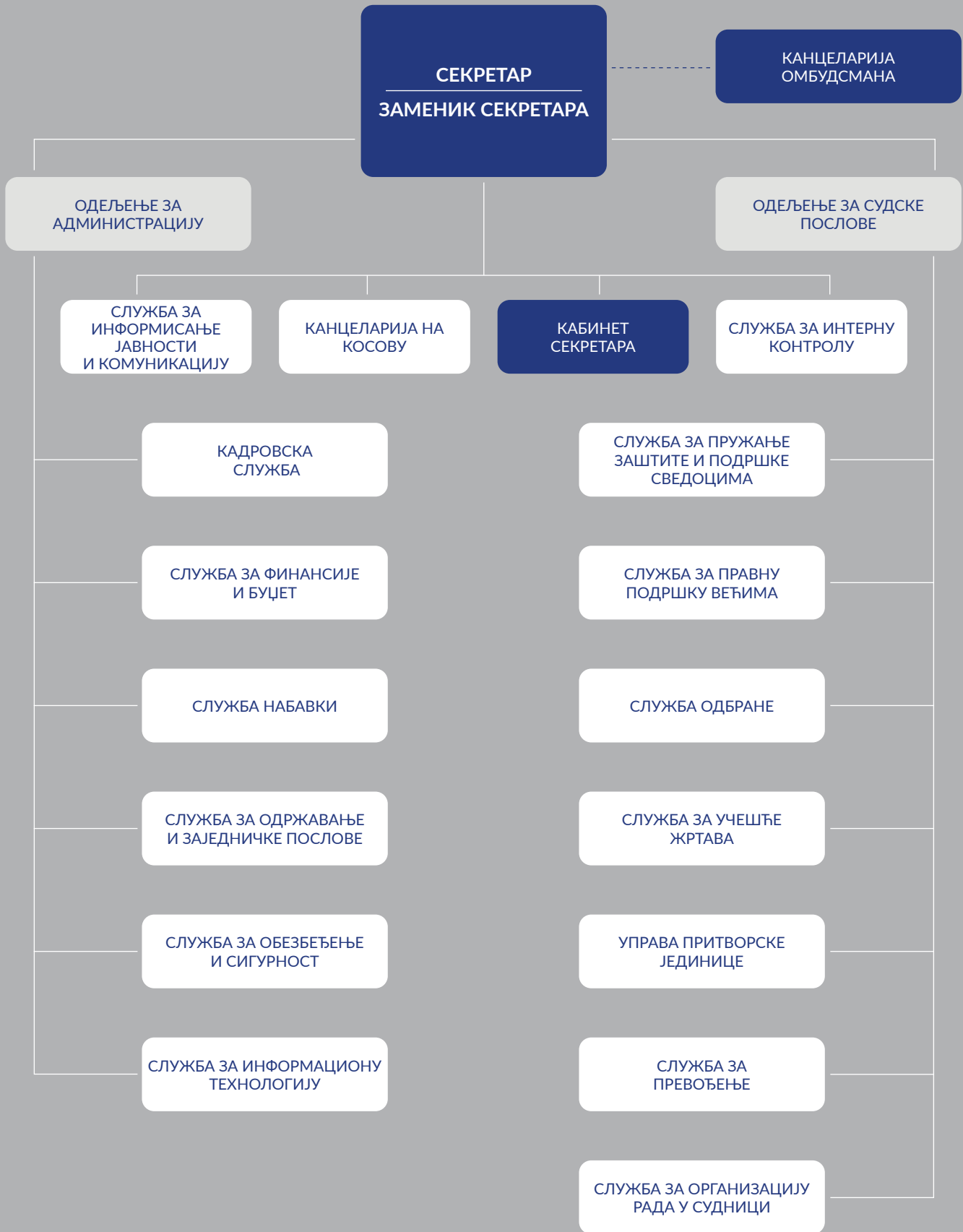
Током 2020. је испуњено неколико кључних циљева. Правни тим Кабинета секретара посветио се изради Правилника о правној помоћи и пакета везаног за Правилник о притвору, које је секретар потом усвојила, у консултацијама с председником. Одредбе Правилника о правној помоћи обједињују најбоља искуства из праксе додељивања правне помоћи, чиме се гарантује поштовање принципа правичног суђења и уједно обезбеђује правилно располагање средствима програма правне помоћи. Правилник о притвору испуњава, па чак и превазилази, највише међународне стандарде. Секретар је такође надзирала безбедно довођење седам лица у притворски објекат.

Секретар Фиделма Донлон

Секретар је такође задужена за односе са државом домаћином и дипломатске односе, што укључује преговоре с државама о сарадњи. Два главна циља којима се Секретаријат 2020. године бавио у том погледу јесу, као прво, даље подстицање држава чланица ЕУ и трећих држава контрибутора да деташирају кандидате на радна места у СВК и СТ и, као друго, упућивање захтева за сарадњу на пољу заштите сведока. Веома значајна је била и координација с политиком државе домаћина у погледу вируса корона. Та сарадња је омогућила СВК да спроведу план континуитета пословања, који је омогућио неометен наставак активности, уз истовремену бригу о добробити запослених, као и других лица чије је присуство у згради СВК неопходно.

У новембру, након што је Служба Европске комисије за инструменте спољне политике усвојила нови инструмент - Стратегију за спречавање превара, као и конкретни акциони план за мисије у оквиру Заједничке безбедносне и одбрамбене политике ЕУ, секретар је донела Стратегију СВК за спречавање превара, у којој је потврђена решеност СВК да откривају и спречавају преваре тако што ће се придржавати строгих етичких норми, неговати културу где звиждачима не прете реперкусије и јасно дефинисати поделу извршних задужења. Стратегија за спречавање превара прописује конкретне услове под којима се Европској служби за спречавање преваре подносе пријаве о могућим преварама и другим неправилностима.

1 | Кабинет секретара

Кабинет секретара пружа подршку секретару у раду. Правни тим кабинета секретара даје препоруке о широком спектру интерних и спољних правних питања, као што су тумачење и примена различитих правних инструмената, разрада интерних правних прописа Секретаријата, прилагођавање интерне регулативе околностима пандемије, сарадња са другим организацијама и ентитетима, питања привилегија и имунитета и сарадња с државама. Уз то, правни тим Кабинета секретара припрема и разне правне поднеске.

Други послови које координише Кабинет секретара јесу организовање интерних састанака руководства, дипломатски односи, подношење извештаја ЕУ и Савету безбедности Уједињених нација (УН) и питања протокола у СВК и СТ. Током 2020. године, његова функција везана за протокол била је веома значајна кад је реч о јавним седницама, јер је Кабинет пружао подршку члановима породице који су присуствовали судским седницама и омогућавао телеконференцијске видео-посете уместо

личних посета притворском објекту, из разлога безбедности притвореника и других лица у притворском објекту за време пандемије вируса корона.

Тим за управљање информацијама у саставу Кабинета секретара даје препоруке за безбедно управљање информацијама, списима и архивима СВК, као и за заштиту осетљивих информација.

Тим за управљање информацијама је током 2020. организовао обуку запослених у вези с Административном директивом о управљању информационим добрима и Оперативном инструкцијом о заштити информационих добара. Оперативна инструкција садржи упутства за поступање с поверљивим информацијама. Тим за управљање информацијама руководио је захтевима за заштиту података и наставио је да пружа библиотекарске услуге и подршку истраживачком раду запослених и именованих званичника, као и да пружа даљински приступ библиотеци.

2 | Служба за информисање јавности и комуникацију

Служба за информисање јавности и комуникацију задужена је за комуникацију с новинарима и јавношћу како би се обезбедило да до што шире публике стигну тачне информације о суду и његовим активностима. Ова служба води обиман програм *Outreach*, руководи програмом за посетиоце СВК и омогућава посете суду за време јавних претреса.

Објављивањем оптужница и хапшењем првих осумњичених 2020. године, рад СВК је ушао у нову фазу, у којој су се интензивирале активности везане за комуникацију и *Outreach*.

У складу с мерама смањења ризика од вируса корона, иновативан приступ програма *Outreach* омогућио је СВК да онлајн наставе дијалог са становништвом на Косову и у региону, као и да се информације о суду и његовом раду преносе путем телевизије и других средстава јавног информисања. Сви јавни претреси вођени током 2020. године преношени су на албанском, енглеском и српском на вебсајту СВК, захваљујући чему су поступци могли да се прате онлајн на сва три службена језика суда.

Председник и секретар говоре на састанку судске информативне мреже, октобар 2020.

2.1 | Односи са средствима јавног информисања

Откако је специјализовани тужилац у фебруару подигао прву оптужницу, интересовање средстава јавног информисања је током 2020, како на Косову тако и шире, драстично порасло. Због тога су највиши руководиоци интензивирали своје директне контакте са средствима јавног информисања. На пример, у новембру је у косовским медијима објављен чланак председника Екатерине Трендафилове о правима оптужених и осумњичених пред СВК и заштити сведока и жртава, а у децембру је у српским медијима објављен интервју с њом.

Портпароли СВК су током 2020. одговорили на стотине упита средстава јавног информисања, дали већи број видео-интервјуа и одржали неколико онлајн округлих столова с новинарима са Косова и из региона како би пружањем

релевантних података допринели објективном извештавању о поступцима.

Зграда СВК располаже медијским центром у којем новинари могу да раде док прате и снимају јавне поступке на засебним новинарским пултовима, као и салом за прес конференције. С обзиром на ограничења путовања услед пандемије вируса корона, сала за прес конференције је додатно опремљена тако да конференције могу да се одржавају уз учешће новинара и у згради суда и даљински, са Косова или било ког другог места, уз симултани превод. Обе просторије су прилагођене у складу с мерама СВК везаним за вирус корона и новинари су их користили током бројних судских седница одржаних 2020. године.

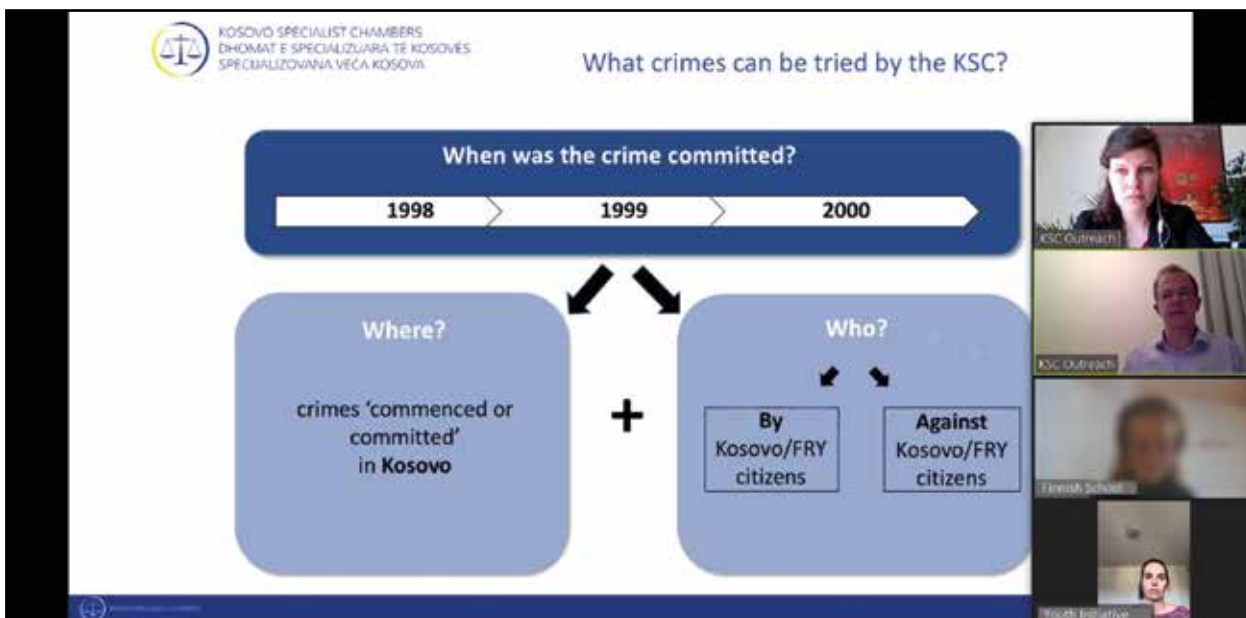
2.2 | Програм Outreach

Успостављање и одржавање дијалога с људима на Косову о мандату и раду СВК од самог почетка је било окосница стратегије комуникације СВК.

Влада Швајцарске је и 2020. године наставила да пружа подршку, одобравши двогодишњи грант за фазу II програма Outreach, која укључује одржавање дијалога организовањем догађаја и боље упознавање шире јавности на Косову са СВК, путем интензивније сарадње с доминантним средствима јавног информисања. Влада Швајцарске подржава активности програма Outreach СВК од 2018. године.

С обзиром на ограничења путовања и јавног окупљања проузрокована пандемијом, тим програма Outreach је, у сарадњи с партнерским невладиним организацијама, у априлу 2020. прешао на одржавање онлајн интерактивних скупова с публиком на Косову и у Србији. Одржано је неколико виртуелних округлих столова с новинарима, како би се они на време обавестили о јавним поступцима пред СВК и заинтересованим средствима јавног информисања дали интервјуи.

СВК су током 2020. од Судске информативне мреже наставила да добијају драгоцене повратне информације и препоруке о активностима везаним за Outreach комуникацију. Судска информативна мрежа је форум који су СВК основала 2018. године, састављен од 15 невладиних организација с Косова и из Србије. Почетком 2020, Судска информативна мрежа је у Приштини одржала консултативну радионицу на којој су представници НВО изнели мишљење о информативном материјалу, као што су први видео-клипови које је суд направио о свом мандату и поступку учешћа жртава. Тим програма Outreach је током године одржао још неколико онлајн консултација с партнерима. Након што су почели јавни судски поступци, организована је интерактивна онлајн дискусија, на којој су се председник и секретар обратиле Судској информативној мрежи, говорећи о почетку поступака и последицама које то има на комуникацију.

Скуп који је програм Outreach организовао са Иницијативном младих за људска права (ИИХР), април 2020.

Најзначајнији догађаји у оквиру програма *Outreach*

- Услед пандемије вируса корона, програм *Outreach* је прешао на одржавање онлајн интерактивних скупова с публиком на Косову и у Србији. 91% учесника у скуповима организованим 2020. изјавило је да би желело да и убудуће присуствује скуповима које организују СВК.
- Тим програма *Outreach* је током 2020. одржао 20 скупова намењених младима, представницима грађанског друштва, студентима права, новинарима и представницима мањина широм Косова. Скуповима програма *Outreach* присуствовало је 450 учесника с Косова, било на лицу места, било даљински.
- СВК су направила неколико информативних видео-клипова о учешћу жртава у поступцима, омбудсману СВК и заштитним мерама за сведоке. Ти телевизијски клипови су емитовани у ударним терминима на неколико канала на Косову и у Србији, на албанском и српском.

Скуп програма *Outreach* на Америчком универзитету, Косово, фебруар 2020.

2.3 | Посете СВК

Почетком 2020, СВК су у оквиру програма за посетиоце примила неколико група студената и правника у просторијама за организоване посете и презентације о нашој установи. Почев од марта, посете више нису биле могуће због пандемије вируса корона, па су зато организоване виртуелне посете група студената и других лица. СВК су у октобру учествовала у Дану отворених врата међународних институција у Хагу, који се ове године одржао онлајн. На вебсајту Дана отворених врата биле су објављене информације о суду и могли су се погледати виртуелна посета судници и *webinar* отворен за јавност.

Иако су у пролеће 2020. обустављене групне посете СВК, појединачни посетиоци могли су да се унапред пријаве да прате јавна судска заседања из галерије за посетиоце, смештене поред суднице, с тим да је број места био ограничен. У оквиру мера за смањење ризика од ширења вируса корона, галерија за посетиоце је прилагођена у складу с мерама физичког дистанцирања и другим здравственим мерама.

Посета ФЕДИ Универзитета у Бордоу, фебруар 2020.

Хашка академија за међународно право, јануар 2020.

2.4 | Јавне информације о СВК

У оквиру програма *Outreach*, СВК су током 2020. године интензивирала рад на изради и емитовању информативних видео-клипова на сва три службена језика суда. Кратки информативни видео-клипови на разне теме, од мандата СВК до заштите сведока и учешћа жртава, приказани су 246 пута на 12 канала на Косову, на албанском и српском, и 45 пута на два канала у Србији. Ти видео-клипови се могу погледати и на вебсајту СВК и каналу *YouTube*.

Након првих оптужница и првих хапшења вебсајт СВК је ажуриран додавањем нових функција и садржаја везаних за поступке.

У одељку Најновије активности на почетној страници вебсајта СВК и под ставком Календар, могу се наћи најновије информације о распореду седница, а нове странице с подацима о предметима садрже додатне информације о текућим поступцима. У септембру су активирани странице вебсајта са функцијом стриминга, које омогућавају посетиоцима да гледају досад одржане јавне поступке на сва три службена језика и које су досад посећене више од 85.000 пута.

Током 2020. вебсајт СВК је имао преко 113.000 посетилаца, са скоро 800.000 посета, од којих су 80% били нови, а 20% стари посетиоци сајта. Само у септембру вебсајт је посећен више од 117.000 пута.

Најзначајнији догађаји у области комуникације

- С почетком поступка у три предмета, заинтересовани широм света су захваљујући видео-стримингу високог квалитета могли онлајн да прате 14 јавних заседања на албанском, српском и енглеском. У периоду од септембра до децембра 2020, страница вебсајта с које се може пратити стриминг јавних поступака СВК посећена је више од 85.000 пута.
- Вебсајту СВК су додати нови важни садржаји, укључујући одељак о најновијим активностима, судски календар и странице с подацима о предметима, као и нови садржаји везани за учешће жртава, правну помоћ и притвор.
- Број посетилаца на мрежи порастао је за више од 150%, а вебсајту је током 2020. приступљено скоро 800.000 пута. Највећи пораст забележен је откако су у септембру почели јавни поступци – тог месеца било је 20.000 посетилаца вебсајта, што је двоструко више од дотадашњег месечног просека.
- Највиши руководиоци СВК били су директно присутни у средствима јавног информисања. На пример, у новембру је објављен чланак председника, у којем је изнела и своја лична мишљења.

3 | Омбудсман Специјализованих већа Косова

Омбудсман СВК самостално надзире, брани и штити основна права и слободе лица која долазе у контакт са СВК и СТ. Оснивање Канцеларије омбудсмана унутар СВК и СТ је посебно важно јер обезбеђује додатни степен заштите људских права лицима која долазе у контакт са овим установама.

Омбудсман СВК је судија из Италије Пјетро Спера, постављен у мају 2018. Мандат и званичне функције омбудсмана дефинисани су у амандману бр. 24 Устава Косова, Закону о Специјализованим већима и Специјализованом тужилаштву, Правилнику о поступку и доказима и Пословнику о раду Специјализованог већа Уставног суда.

Омбудсман Пјетро Спера

Током 2020. године омбудсман је примио шест притужби и на пет од њих је окончао рад. Сви окончани предмети су проглашени недопуштеним на основу тога што ни у једном од њих подносилац није тврдио или показао да су СВК или СТ имали икакву улогу у вези са предметом притужбе. Омбудсман је све подносиоце обавестио о исходу притужбе и доставио им детаљно образложење своје одлуке.

У оквиру своје надзорне функције, омбудсман је током целе године био у конструктивном дијалогу са СВК и СТ како би осигурао строго поштовање највиших стандарда људских права.

У фебруару 2020, омбудсман је посетио притворски објект, где га је управник притворске јединице СВК упознао с објектом и његовим функционисањем.

У октобру 2020, након што је председник Скупштине Косова упутио предложени уставни амандман Специјализованом већу Уставног суда ради оцене уставности, то веће је позвало омбудсмана да достави изјашњење о допуштености и основаности предложеног амандмана. То изјашњење је објављено на вебсајту СВК у оквиру одељка Јавна судска документација.

Упркос пандемији вируса корона, Канцеларија омбудсмана је током целе године организовала активности на плану комуникације и приближавања јавности. Уз помоћ Службе за информисање јавности и комуникацију при Секретаријату, Канцеларија омбудсмана је учествовала у низу онлајн активности програма *Outreach* намењених грађанском друштву у региону.

4 | Одељење за судске послове

Одељење за судске послове обезбеђује правну и оперативну подршку СВК и СТ посредством служби у свом саставу. То су Служба за организацију рада у судници; Служба за превођење; Служба одбране; Служба за учешће жртава; Служба за пружање заштите и подршке сведоцима и Управа притворске јединице.

Током 2020, Одељење се првенствено бавило израдом неколико пакета прописа и обезбеђивањем људских и техничких ресурса који су били неопходни за отпочињање судских поступака.

Ове године, поступци су вођени пред више панела, и то панелом Уставног суда, панелом Апелационог суда, судијом за претходни поступак и судијом појединцем, у три поступка који укључују пет оптужених и два осумњичена (који су у међувремену и оптужени). Разне службе у саставу овог Одељења пружале су подршку у разним аспектима ових поступака, укључујући превођење на три службена језика суда и техничке аспекте везане за пренос уживо путем вебсајта СВК.

4.1 | Служба за организацију рада у судници

Служба за организацију рада у судници води судску документацију СВК, у коју спадају сви поднесци и докази, и помаже функционисање поступака.

Током 2020, Служба за организацију рада у судници првенствено се бавила завршним припремама суднице и дорадом и проширењем електронског система за организацију рада у судници - *Legal Workflow*. Побољшања овог софтвера укључивала су усклађивање са софтвером Службе за превођење, као и поједностављивање поступка електронског обелодањивања. С почетком судских поступака тимови одбране добили су приступ овом софтверу, а за специјализованог тужиоца и службенике СВК организована је обука за његово коришћење.

С обзиром да је због пандемије вируса корона шира публика имала ограничен приступ галерији за посетиоце, стриминг поступка на вебсајту СВК добио је на значају. Технички аспекти преноса које је организовала Служба за

организацију рада у судници, а посебно постављање камера, реализација, видео-микс, боје и осветљење, били су пример најбоље праксе у том сектору.

Током 2020, одржано је седам првих приступања суду оптужених, једно заједничко додатно прво приступање суду оптужених и статусна конференција, два прва приступања суду осумњичених, четири статусне конференције и једно затворено ех парте заседање. За неке документе промењена је ознака тајности како би могли да се објаве онлајн, а забележен је и значајан пораст укупног броја поднесака. Обрађено је укупно 807 поднесака и њихових превода, као и 45 транскрипата на три службена језика СВК.

Служба за организацију рада у судници обрадила је током 2020. године укупно 807 поднесака и њихових превода, скоро 1.500 захтева за превод, 70 докумената из пакета прописа и три притужбе службеника.

4.2 | Служба за превођење

Служба за превођење обезбеђује услуге усменог и писменог превођења на/са три службена језика СВК. Рад Службе за превођење не одвија се само у седишту суда у Хагу, већ и на мисијама у иностранству, а захваљујући виртуелним медијима и широм света. Служба за превођење пружа услуге свим институцијама – већима, СТ и Секретаријату.

Служба за превођење је током 2020. године превела разне врсте материјала, нпр. поднеске, материјал везан за програм *Outreach*, неколико пакета кључних нормативних докумената, документе везане за учешће жртава и друге публикације суда.

Током 2020. интензивирана је подршка коју Служба за превођење пружа Специјализованом тужилаштву. Заједно са Службом за организацију рада у судници и једним стручњаком за софтвер, Служба за превођење је допринела изради софтвера за аутоматизацију достављања захтева за превођење.

Отпочињањем судских поступака Служба не само да је пружила услуге симултаног превођења на сва три службена језика, већ је учествовала у опсежном тестирању техничке опреме у судници и просторији за медије.

Током 2020. године, Служба за превођење превела је више од 8.200 страница на албански, српски, енглески и друге језике.

4.3 | Служба одбране

Служба одбране руководи системом правне помоћи за заступање осумњичених и оптужених слабог или делимично слабог имовинског стања. У оквиру ове функције, Служба води Именик бранилаца и заступника који имају право заступања пред СВК као специјализовани браниоци/заступници. Најновија верзија Именика специјализованих бранилаца и заступника који имају право заступања пред СВК објављена је у новембру. У актуелном именику налази се 105 специјализованих бранилаца/заступника, а конкурс за пријаву је и даље отворен.

Служба одбране је неутрална и није укључена у конкретно вођење било ког предмета пред СВК. Секретар је у септембру, уз консултације са председником, усвојила Правилник о правној помоћи СВК.

Истовремено са почетком јавних поступака 2020, Служба одбране се побринула да сва лица која су доведена у притворски објект СВК што пре добију браниоца. Чим би неки оптужени, односно осумњичени био доведен, шеф Службе одбране би се састао с њим и објаснио му да има право на браниоца и правну помоћ. Притвореницима је објашњено да имају право да их заступа бранилац по службеној дужности све док секретар не именује, или им не додели, браниоца по њиховом избору.

Секретар је у текућим јавним поступцима именовала пет бранилаца за пет оптужених и одобрила осам кобранилаца који су чланови тимова одбране. Именоване браниоце плаћају оптужени сопственим средствима.

Уз то, секретар је одобрила правну помоћ за два оптужена и потом доделила два браниоца и одобрила једног кобраниоца за један од тимова одбране. Додељени браниоци и њихови кобраниоци плаћају се путем система правне помоћи СВК. Њихова додела је условна, док се на заврши оцена имовинског стања. У току је пријем чланова у све тимове одбране.

Током 2020, Служба одбране је од осумњичених с којима је СТ требало да обави разговор примила више захтева за доделу браниоца. Секретар је тим осумњиченима именовала 16 бранилаца и одобрила два кобраниоца. Именоване браниоце и кобраниоце плаћају осумњичени сопственим средствима. Поред тога, секретар је доделила два браниоца и одобрила једног кобраниоца. Додељени браниоци плаћају се путем Система правне помоћи СВК. Њихова додела је условна, док се на заврши оцена имовинског стања.

Служба одбране је, у сарадњи са Службом за учешће жртава, развила поступак којим се тимовима одбране омогућује ефикасан прелазак на систем СВК, тако што им је омогућен приступ електронском систему за организацију рада у судници *Legal Workflow*. Поред тога, Служба одбране је, заједно с Тимом за управљање информацијама, креирала страницу за браниоце и заступнике на интерном вебсајту СВК, с опсежним информацијама које им могу бити од помоћи у припреми одбране.

Правилник о правној помоћи одражава суштинске принципе изложене у Закону и универзалне критеријуме кривичног правосуђа, обезбеђивањем права оптуженог на правично суђење, што подразумева и право на делотворног браниоца.

Правилник о правној помоћи

Одредбе овог правилника обједињују најбоља искуства из праксе додељивања правне помоћи, чиме се гарантује поштовање принципа правичног суђења зацртаних у Уставу Косова и Закону, и уједно обезбеђује правилно располагање средствима програма правне помоћи.

Осумњиченим или оптуженим лицима у надлежности СВК која покажу да немају средстава да плате трошкове одбране и да не добијају правну помоћ из других извора биће додељена правна помоћ у пуном или делимичном износу како би могли да плате трошкове адвоката по свом избору који је квалификован да буде увршћен у именик бранилаца односно заступника СВК. Правна помоћ покрива накнаду браниоца односно заступника, као и сарадника из њихових тимова, и исплаћује се директно браниоцу, односно заступнику.

Накнаду за правну помоћ израчунава секретар, у консултацији са релевантним панелом и браниоцем, узимајући у обзир степен сложености предмета и услуге браниоца у свакој од фаза поступка – у фази пре подизања оптужнице, у фази претходног поступка, првостепеног поступка и другостепеног и трећестепеног жалбеног поступка. Поред тога, до одређеног износа се могу надокнадити и трошкови који настану у току истраге или трошкови преводилачких услуга.

У Правилнику је на транспарентан начин изложен поступак за подношење захтева за правну помоћ и наведени су документи које треба доставити Служби одбране. Конкретније, уз захтев за правну помоћ, потребно је доставити изјаву о имовинском стању. Служба одбране врши детаљну процену имовинског стања подносиоца како би одлучила да ли ће се правна помоћ одобрити у целини или делимично. Уколико подносилац захтева не сарађује или достави лажне податке, захтев за правну помоћ биће одбијен. Ако се подносилац не слаже са одлуком секретара, има право на жалбу судском панелу.

Правилником су предвиђени максимални износи хонорара и других легитимних трошкова који могу бити исплаћени по достављању рачуна. У Правилнику је изложен и поступак на основу кога Служба одбране врши надзор и прати трошење накнаде за правну помоћ.

Правилник се мутатис мутандис примењује и на заступнике жртава и регулише систем плаћања заступника жртава и чланова њихових тимова.

4.4 | Служба за учешће жртава

Служба за учешће жртава води систем учешћа жртава. Служба води Именик заступника жртава који имају право заступања пред СВК, као и систем плаћања за заступање жртава. У актуелном јавном именику налазе се 92 заступника који су се квалификовали да заступају жртве. Служба за учешће жртава такође помаже жртвама и саветује их у вези с поступком у којем учествују.

Током 2020, Служба за учешће жртава наставила је да ради на приближавању јавности, првенствено виртуелним путем, прилагодивши се тако изазовима изазваним вирусом корона. Служба је, између осталог, одржавала округле столове с новинарима, снимила је и објавила видео о начину пријављивања жртава за учешће у поступку и на вебсајту СВК направила посебну страницу с информацијама о томе. Видео о поступку пријављивања жртава за учешће у поступку емитован је током периода од две недеље у ударним терминима на дванаест телевизијских канала на Косову.

Потврђивање прве оптужнице пред СВК, која је потом објављена у септембру, означило је почетак пријављивања жртава за учешће у поступцима. Објављивањем још једне оптужнице проширена је група жртава које могу да се пријаве. Служба за учешће жртава је у оба предмета примила званичне пријаве, као и неколико упита у вези с начином пријављивања.

Жртве које учествују у поступцима пред СВК уживају извесна права, као што су право да буду обавештене, да им се призна статус жртве, те да добију накнаду штете. Жртве којима је одобрено учешће групишу се у једну или више група. Свака група учествује у поступку посредством свог заступника. Заступник жртава може да присуствује рочиштима и редовно информисе жртве о току поступка. Заступник жртава тражи њихово мишљење, упознаје се с њиховим бојазнима и износи их пред судију.

Жртве са процедуралним статусом учесника у поступку

Лице које је претрпело телесну, материјалну или нематеријалну штету као директну последицу кривичног дела наведеног у оптужници коју је потврдио судија за претходни поступак може да стекне процедурални статус жртве која учествује у поступку пред Специјализованим већима Косова.

После потврђивања и објављивања оптужнице, лица могу поднети пријаву како би им судија за претходни поступак или судски панел признали статус жртве која учествује у поступку.

4.5 | Служба за пружање заштите и подршке сведоцима

Служба за пружање заштите и подршке сведоцима штити безбедност, физичку и психичку добробит, достојанство и приватност сведока, жртава које учествују у поступку и, по потреби, других лица изложених опасности услед сведочења сведока. Служба за пружање заштите и подршке сведоцима такође помаже и омогућује да жртве безбедно и на време приступе СВК кад год је то потребно. То подразумева пружање административне и логистичке подршке сведоцима који приступају суду, на пример, тако што сведоке обавештава о евентуалним питањима њихове безбедности, природи поступка у судници, распореду места у судници, учесницима у поступку, као и улози, правима и обавезама сведока у поступку.

Са интензивирањем активности током 2020. године, порастао је и обим посла Службе за пружање заштите и подршке сведоцима, и то у свим аспектима, укључујући заштиту сведока, психо-социјалну подршку и друге видове помоћи сведоцима. Очекује се да ће се овај тренд наставити како буду напредовали судски поступци.

Кључни циљеви Службе током 2020. били су одржавање и консолидовање оперативних капацитета у циљу пружања заштите, подршке и помоћи жртвама, сведоцима и другим угроженим лицима, као и одржавање способности да ефикасно штити лица изложена вишем степену опасности, по потреби, у сарадњи с националним и међународним партнерима.

4.6 | Управа притворске јединице

Секретар је задужен за вођење и управљање притворском функцијом и објектом СВК у складу са међународним стандардима. Секретар извршава ту своју функцију посредством Управе притворске јединице, која је надлежна за вођење и управљање притворским објектом СВК, смештеним у холандском затвору у Хагу.

Правилник о притвору усвојен је у септембру, а објекат је добијен на коришћење на основу споразума са Затворском службом Холандије и Министарством иностраних послова Холандије. У новембру је у притворском објекту било седам притвореника.

Управа притворске јединице стара се да се са лицима притвореним по налогу СВК поступа у

складу са највишим међународним стандардима, најбољом притворском праксом и меродавним законом.

Други кључни задатак Управе притворске јединице је да обезбеди да притворена лица учествују у поступку пред СВК сигурно и безбедно. За време пандемије вируса корона, то је подразумевало омогућавање да притвореници, кад је то потребно, учествују у поступку даљински, из притворског објекта.

Правилник о притвору и свакодневно руковођење притворским објектом прилагођени су тако да обухвате мере за смањење ризика од вируса корона у Притворској јединици.

Правилник о притвору

Правилник о притвору регулише посете и комуникацију притвореника са браниоцима и члановима породице. Њиме су уређени и дисциплински режим и поступак за улагање притужби. Правилник о притвору задовољава, па и премашује, највише међународне стандарде, укључујући, конкретно, Европска затворска правила и стандардна минимална правила Уједињених нација о поступању са затвореницима, познатија као правила Нелсона Манделе.

Правилник о притвору израђен је уз консултације с Међународним комитетом Црвеног крста, који може да спроводи редовне, ненајављене и независне инспекције притворског објекта ради провере услова притвора како би се обезбедило строго поштовање људских права, важећих одредби међународног права и прихваћених стандарда поступања према притвореницима. Исто тако, омбудсман СВК може, у сваком тренутку и без претходне најаве, да уђе у притворски објекат и изврши инспекцију како би оценио услове притвора.

5 | Одељење за администрацију

Одељење за администрацију обезбеђује стручну административну и техничку подршку СВК и СТ посредством служби у свом саставу. То су Кадровска служба, Служба за информациону технологију, Служба за одржавање и заједничке послове, Служба за обезбеђење и сигурност, Служба за финансије и буџет и Служба за набавке.

Током 2020, тежиште рада Одељења било је на примени мера за смањење ризика од вируса корона и припремама за јавне поступке.

Рад у обе ове области подразумевао је активности и у самом објекту СВК и у виртуелној и техничкој сфери. Наставило се даље ангажовање кадрова како би се подмириле оперативне потребе организације.

Веома значајне активности тичале су се и финансија и буџета, набавки, регистра ризика и припрема за примену система за планирање ресурса институције.

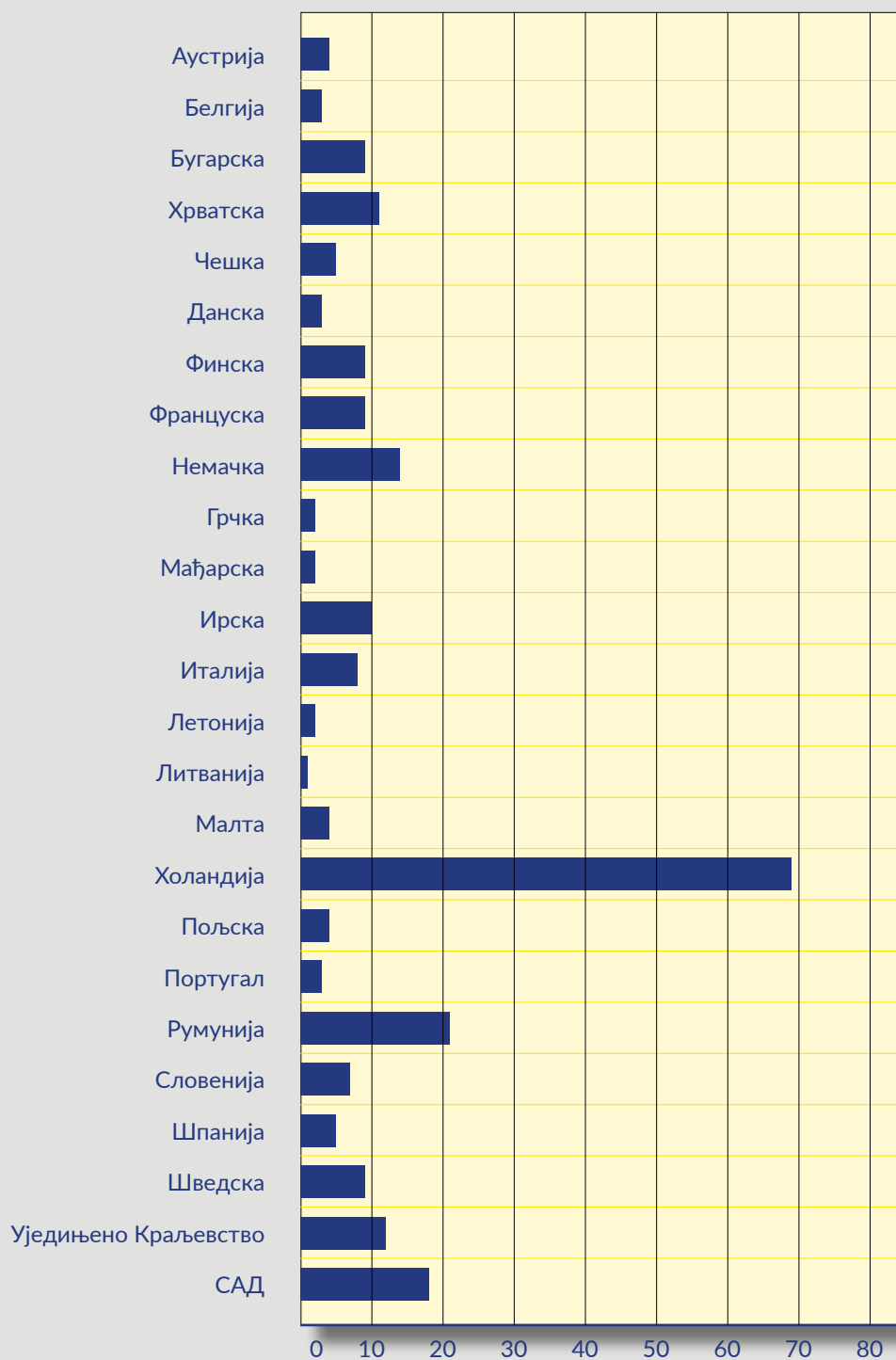
5.1. | Кадровска служба

Кадровска служба пружа подршку, савете и услуге свим запосленим у СВК и СТ. Током 2020. године, Кадровска служба је наставила да испуњава своја задужења тако што је помагала приликом ангажовања нових кадрова, радила са кадровима и саветовала их о широком спектру кадровских питања, од компензације и бенефиција до добробити и здравственог осигурања, пружала подршку запосленима и руководиоцима приликом поступка оцењивања радног учинка и радила на организовању обуке и развита запослених. Служба је имала и значајну улогу у пружању подршке запосленима током пандемије.

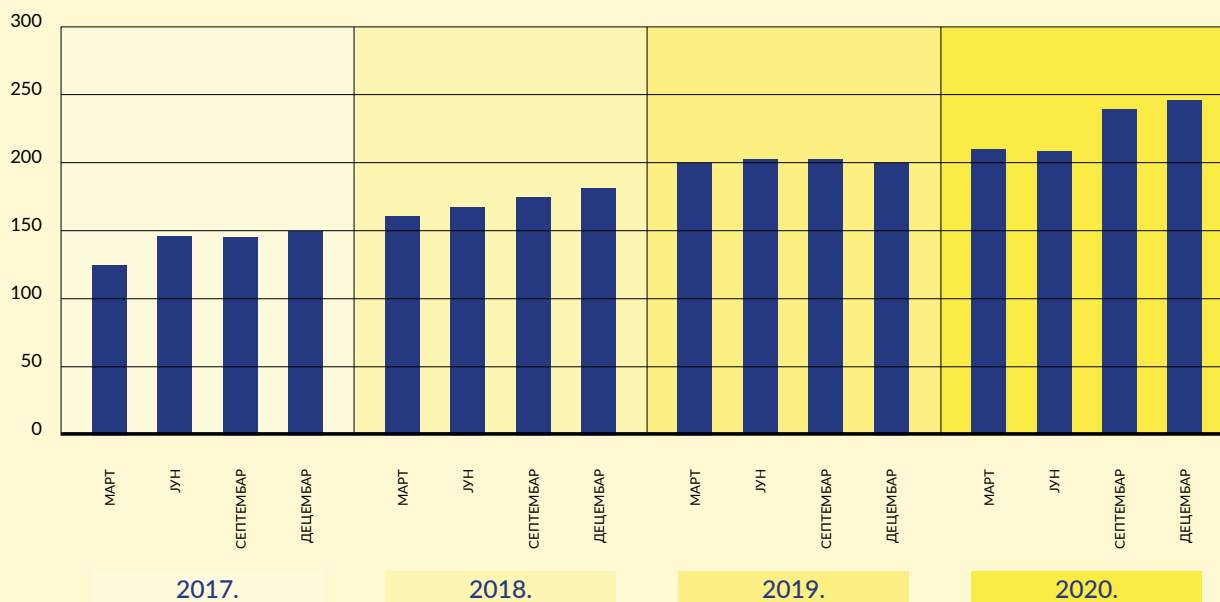
Током 2020. године организована су три општа конкурса за пријем нових кадрова: рок за први био је продужен до почетка фебруара, други је затворен у новембру, а трећи, за стажисте, затворен је у октобру. Укупно је обрађено 3.880 пријава, на основу чега је 2020. године примљено 65 нових запослених (32 мушког и 33 женског пола) и 14 стажиста (13 мушког и један женског пола). Укупан број запослених порастао је са 203, колико их је било 2019, на 244, колико их је било крајем 2020.

Број деташираних кадрова остао је на скоро истом нивоу – број је порастао са 12 на 14 деташираних лица из седам држава чланица ЕУ (Финске, Немачке, Мађарске, Ирске, Италије, Малте и Уједињеног Краљевства) и једне треће државе контрибутора (Сједињене Америчке Државе).

Заступљеност запослених у СВК и СТ по државама 31. децембар 2020.

Укупан број запослених у СВК и СТ

Аутоматизација и нова технологија су од кључног значаја за ефикасност и прецизност рада служби за запошљавање. У октобру 2020, СВК и СТ су по први пут расписали опште конкурсе путем екстерне платформе за оглашавање - *Goalkeeper*, чиме је обезбеђена делимична аутоматизација протока информација у вези с конкурсима.

Поред тога, Кадровска служба је организовала или омогућила више од 20 курсева из области управљања и руковођења, спречавања психичког и сексуалног узнемиравања, увођења родне перспективе, радног учинка, добробити запослених и информационе технологије. У понуди су били и курсеви српског и албанског

језика. Поред тога, услед све већег броја запослених који су радили даљински, Кадровска служба је обезбедила лиценце за онлајн обуку свих запослених.

С обзиром на своју дужност да се стара о добробити запослених, Кадровска служба је током целе године запосленима пружала услуге психолошког саветовања и бриге о добробити. У сарадњи с Кабинетом секретара, Кадровска служба је ревидирала Правилник за запослене и унела неколико значајних измена, на пример, у вези с евидентирањем одсуства и рационализацијом права.

5.2 | Служба за информациону технологију

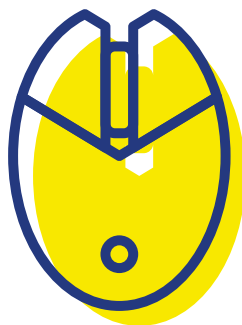
Служба за информациону технологију пружа безбедне ИТ и аудиовизуелне услуге неопходне за рад СВК.

Током 2020, Служба за информациону технологију била је суочена с изузетним изазовом безбедног преласка свих запослених у виртуелно радно окружење због пандемије вируса корона, као и обезбеђивањем неопходних конекција, хардвера и наменски пројектованих апликација које омогућавају даљинску комуникацију између објекта СВК, притворског објекта и приватних корисника. Рад Службе за информациону технологију обухвата широк спектар свакодневних активности, од видео-састанака запослених, преко виртуелних посета притвореницима од стране чланова породице, до преноса уживо судских поступака на вебсајту СВК.

Служба за информациону технологију имала је важну улогу и у припреми суднице за почетак поступка. Обављен је значајан технички рад у виду тестирања и побољшања опреме у судници, укључујући унапређење капацитета стриминга и вебсајта, као и даљинског учествовања у седницама. Поред тога, Служба је обезбедила компјутере и притвореницима, прилагођене њиховим потребама.

Кад су почели јавни поступци, одмах је било могуће заседања, конференције за новинаре и друге објаве преносити електронски, у стварном времену, на сва три службена језика СВК.

У року од само једног викенда у марту, с обзиром на пандемију вируса корона, Служба за информациону технологију успела је да обезбеди даљински приступ за троструко више запослених – 180 у односу на претходних 60. Ово повећање капацитета изведено је у складу с најбољим искуствима из праксе по питању безбедности даљинског рада. До краја 2020, број лица која су могла да раде даљински премашо је 300, при чему је често истовремено радило по 100 корисника.

5.3 | Служба за одржавање и заједничке послове

Служба за одржавање и заједничке послове задужена је за ефикасно и целисходно пружање помоћних услуга СВК и СТ. То укључује решавање питања у вези са некретнинама заједно са државом домаћином, одржавање и изградњу зграда и планирање радних просторија у циљу одржавања квалитетног радног простора за запослене и посетиоце који долазе у организацију. Служба такође пружа услуге као што су исхрана запослених, пријем гостију и хигијена. Такође се стара о поштанским и доставним услугама, транспорту, путовањима и логистици и тесно сарађује са Службом за обезбеђење и сигурност и Протоколом.

Служба за одржавање и заједничке послове је још једна од служби које су биле у првим борбеним редовима кад је реч о примени мера везаних за вирус корона. Иако је велики број запослених прешао на даљински рад, изван број њих је морао и даље да ради у самој згради. Да би се то омогућило, ова Служба је, заједно с руководиоцима, осмислила и спровела

примерене мере смањења ризика, између осталог, прилагођавање физичких аспеката зграде.

Мере смањења ризика и прилагођавања просторија које је спровела ова Служба биле су од кључног значаја за одржавање више јавних рочишта у судници током пандемије, којима су присуствовали како представници јавности у галерији за посетиоце, тако и представници медија у наменским просторијама за медије.

Упркос томе што је све време морала да води рачуна о примени мера везаних за пандемију, Служба је успела да истовремено и даље побољшава и поједностављује процедуре везане за општије циљеве. Служба је у том погледу на оперативном нивоу ојачала радне односе с државом домаћином, укључујући Централну агенцију Владе за непокретности, што је довело до потписивања споразума о трајном услуживању и одржавању зграда СВК и СТ.

Обавештење о мерама везаним за вирус корона које се примењују на суду

5.4 | Служба за обезбеђење и сигурност

Служба за обезбеђење и сигурност задужена је за све послове обезбеђења и сигурности објеката и запослених СВК, као и свих других лица која се нађу у објекту СВК. Запослени у овој Служби такође раде као судска полиција, руководе безбедношћу током судских заседања и баве се трансфером притвореника, у складу с упутствима секретара.

Током целе 2020, Служба је била интензивно ангажована на надзору и спровођењу мера везаних за пандемију вируса корона које су прописане у држави домаћину. Захваљујући раду на смањењу оперативног ризика и ризика по континуитет рада, у потпуности су остварени задаци прописани мандатом институције.

Током 2020, Служба за обезбеђење и сигурност успешно је извршила довођење седам притвореника у притворски објекат под надзор СВК, као и њихов трансфер ради ступања пред судију за претходни поступак, односно судију појединца. Ове операције изведене су уз интензивну сарадњу са државом домаћином и другим државама. Поред тога, Служба је ове операције успела да изведе уз пуно придржавање мера у вези с вирусом корона. Неколико притвореника похвалило је професионализам тимова за трансфер.

Број запослених је током 2020. порастао како би се подмириле потребе настале услед почетка јавних поступака, а оперативне процедуре су прилагођене тако да се задаци надзора извршавају уз пуно придржавање постојећих мера контроле и у складу са најбољим искуствима из праксе у вези с пандемијом вируса корона.

Поред тога, координисање по питању званичних пословних путовања наставило се несмањеним интензитетом. Штавише, контрола ризика приликом путовања је оптимализована прилагођавањем интерних прописа везаних за обавезну обуку.

Служба за обезбеђење и сигурност и даље развија и одржава ефикасну сарадњу с националним и међународним партнерима, чиме доприноси целисходном праћењу и процени претњи и пружа стручну подршку за заштиту основне делатности СВК и СТ.

Тимови за пратњу у саставу Службе за обезбеђење и сигурност задужени су за безбедан и сигуран трансфер притвореника у складу с највишим стандардима људских права. За тај кључни задатак чланови тимова за пратњу похађају посебну обуку.

Провера приликом уласка у зграду суда

5.5 | Служба за финансије и буџет

Служба за финансије и буџет помаже секретару у финансијском управљању и располагању средствима додељеним СВК, у складу са интерним финансијским прописима и прописима и правилима Европске уније.

Током 2020, Служба за финансије и буџет је радила на остваривању сведене и самосталне управе успостављањем низа система, правила и поступака којима се осигурава правилно коришћење средстава и рационално финансијско пословање. С тим у вези секретар је током 2020. ажурирала или издала више од пет административних директива којима се уређују кључни аспекти финансијских токова СВК и СТ.

С обзиром на првенствено даљински рад услед пандемије вируса корона, Служба се одмах адаптирала и омогућила електронску дистрибуцију и потписивање финансијске документације.

СВК су наставила да управљају средствима добијеним од држава чланица ЕУ током 2020. у складу са одобреним буџетом у укупном износу од 67.535.004 евра за период од 15. јуна 2018. до 14. јуна 2020, и 42.900.000 евра за период од 15. јуна 2020. до 14. јуна 2021.

Уз бесповратна средства ЕУ, СВК су добила и средства од владе Норвешке, у укупном износу од 80.000.000 норвешких круна, као помоћ за пресељење у нову зграду, и од владе Швајцарске, у укупном износу од 144.700 евра, за активности програма *Outreach* СВК током 2020. и 2021.

СВК имају стриктна финансијска правила и поступке. У складу са Споразумом о гранту, спољна ревизорска фирма редовно врши независне провере буџетских расхода. Поред тога, Европски суд ревизора и Служба Европске комисије за услуге интерне ревизије такође врше индиректне провере СВК и СТ, као организације коју финансира ЕУ. Током ревизија и провера расхода у 2020. нису утврђене никакве неправилности. На крају сваког буџетског извештајног периода, завршни рачуни и извештаји о расходима подносе се Служби Европске комисије за инструменте спољне политике.

У 2020. су успешно затворени други Споразум о гранту, потписан између секретара и Европске комисије за период од 15. јуна 2017. до 14. јуна 2018, и Споразум о гранту који је секретар потписала са владом Швајцарске намењен активностима програма *Outreach* СВК током 2018. и 2019. Нису утврђене никакве неправилности. Поред тога, припремљени су и дистрибуирани завршни извештаји за трећи Споразум о гранту, који је секретар потписала с Европском комисијом за период од 15. јуна 2018. до 14. јуна 2020, као и Споразум о гранту између секретара и владе Норвешке, као помоћ за пресељење судске активности у нову зграду.

Током 2020, Служба за финансије и буџет наставила је да се стара о правилном коришћењу средстава и рационалном финансијском пословању.

5.6 | Служба за набавке

Служба за набавке је задужена за све набавке и склапање уговора СВК и СТ о роби, услугама и радовима. Поред тога, Служба се стара да ове институције у поступцима набавки поштују правила ЕУ. Такође помаже овим институцијама у вођењу и праћењу уговора, као и у организовању редовне интерне обуке за особље и кориснике буџета у погледу њихових дужности у поступку набавки и склапању уговора.

Као и у случају многих других служби, централна компонента рада Службе за набавке 2020. године била је примена мера смањења ризика од вируса корона и завршне припреме за почетак јавних поступака. Средином марта, кад је уведен даљински рад, ова Служба је успела да токове набавке у кратком року прилагоди новонасталој ситуацији.

Од преко 340 поступака набавки које је Служба покренула током 2020, закључено је више од 120 уговора у укупној вредности од 7,3 милиона евра. Велики број тих уговора повезан је са отпочињањем судских поступака. Број уговора склопљених 2020. виши је него претходне године, као и њихова укупна вредност.

Током 2020. постигнут је значајан напредак и по питању поступака за низ обимнијих тендера. Финализована је процедура службе у вези с интегрисаном применом система за планирање ресурса институције и потписан је уговор о примени. Поред тога, одобрено је расписивање тендера за свеобухватни пакет осигурања.

Током 2020, поступцима набавки служба је допринела активностима везаним за отпочињање јавних судских поступака.

6 | Служба за интерну ревизију

Интерна ревизија је саставни део одговорног институционалног управљања СВК и СТ. Интерни ревизор спроводи разне контроле и о резултатима извештава секретара. У свом раду ревизор се придржава међународних професионалних стандарда унутрашње контроле и финансијских прописа ЕУ и предлаже мере за унапређење управљања.

Током 2020, интерни ревизор је у складу с планом интерне ревизије спровела осам ревизија,

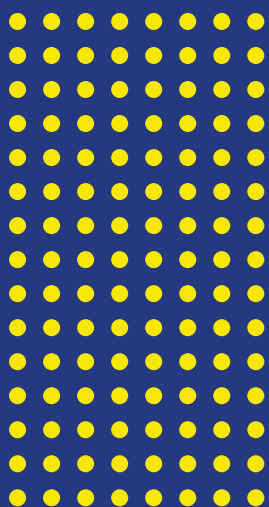
између осталог контролу грантова добијених од владе Норвешке и владе Швајцарске, уплата у пензиони фонд, као и расхода. Током 2020. извршено је и осам додатних ревизија.

Осим ревизијом, интерни ревизор се бавила и активностима везаним за смањење ризика у службама СВК, као и ревизијом Стратегије за спречавање превара.

Задатак Службе за интерну ревизију је да помаже секретару у обезбеђивању рационалног финансијског пословања. Служба то постиже тако што независно и објективно оцењује функционисање и систем интерне контроле институције и даје процене, анализе и препоруке у циљу јачања пословања и контроле.

Интеграција родне перспективе у СВК и СТ

Интеграција родне перспективе у СВК и СТ

Највиши руководиоци Специјализованих већа Косова (СВК) и Специјализованог тужилаштва (СТ) залажу се за инклузивно управљање и за то да се сви запослени осећају уваженим, да се према њима поступа правично и да им се омогући да се професионално усавршавају и буду успешни. Интеграција родне перспективе (уродњавање) је инклузивна стратегија коју институције примењују како би у обзир били

узети интереси оба пола с крајњим циљем да се поспешу родна равноправност. Ова стратегија подразумева укључивање родног аспекта у интерне правилнике и прописе, али и примену конкретних мера у циљу повећања постотка жена запослених у СВК и СТ, на пример, у сектору обезбеђења, у којем их обично има знатно мање него мушкараца.

1. | Контакт за родна питања

Контакт за родна питања је ново радно место отворено при Кабинету секретара 2020. Контакт особа за родна питања ради на поспешивању инклузивног радног окружења у СВК и СТ унапређењем стручног знања унутар институције. Контакт особа за родна питања заступа институцију на састанцима са саветницима и контакт особама за родна питања Европске службе за спољно деловање, на којима се размењују најбоља решења из праксе, ставови и идеје, захваљујући чему СВК и СТ остају у току с најновијим приступима и прописима у овој области.

У оквиру обележавања 20-годишњице резолуције 1325 Савета безбедности УН о женама, миру и безбедности, контакт особа за родна питања организовала је специјални онлајн скуп за руководиоце и запослене, на којима је одато признање женама које нас надахњују.

Контакт особа за родна питања такође организује обуку о интеграцији родне перспективе. На пример, у децембру је путем апликације Zoom одржана обука на ту тему за руководиоце СВК и СТ. По питању запошљавања, контакт за родна питања ће бити у вези са међународним и европским организацијама, универзитетима и

Срећни смо што радимо на овом суду и у ово време. Наш председник, судија Екатерина Трендафилова, и наш секретар, др Фиделма Донлон, су лучоноше у овој области. Досад је на међународним судовима на највишим руководећим функцијама био само незнатан број жена, па то што су овде истовремено две жене највиши руководиоци, а да нико није осетио разлику, представља тим већи напредак на овом пољу, који завређује да се истакне.

Контакт за родна питања, обележавање двадесето-годишњице резолуције савета безбедности УН, октобар 2020.

другим релевантним установама, како би објаве нових радних места биле доступне што већем броју заинтересованих и како би се допринело родном паритету унутар СВК и СТ. Напослетку, контакт за родна питања има страницу на интерном вебсајту СВК и СТ – Космосу, на којем објављује важне информације, материјал и презентације о интеграцији родне перспективе и путем које обавештава запослене о предстојећим интерним и спољним презентацијама и могућностима обуке у овој области.

2. | Проактивна политика родног паритета у КСЦ и СТ

У циљу континуираног праћења и оцене настојања СВК и СТ да се у обе институције обезбеди већа заступљеност жена, Кадровска служба саставља месечне извештаје са статистичким подацима о запосленима, укључујући податке о родној заступљености. Кадровска служба извештава и о броју жена које се пријављују на конкурсе, које уђу у ужи избор и које добију посао, као и о родној заступљености у СВК и СТ. Поред тога, Кадровска служба надзире примену административне директиве о избору запослених, која прописује да у саставу комисија морају бити лица различитих националности и пола, осим ако постоје оправдани разлози за одступање.

Посвећеност и проактивне мере које СВК и СТ предузимају у циљу повећања заступљености жена довеле су до знатног напретка. На пример, кад је основана Служба за обезбеђење и сигурност, заступљеност жена у сличним службама (државна полиција, војска и друге међународне организације) била је отприлике 10-12%. Током година, мали број жена које су се пријављивале на послове обезбеђења (приближно 10%) представљао је проблем за постизање веће заступљености жена у Служби за обезбеђење и сигурност. Упркос томе, СВК и СТ су наставили да подстичу пријављивање већег броја жена, како би се премашио просек од 12%. Захваљујући томе, у тој Служби је сада запослено 24% жена.

Служба за обезбеђење и сигурност је ту већу заступљеност жена постигла применом два приступа. Први је инклузивност по питању свих задатака, а други ротациони систем рада, којим се колико је могуће минимализује рад ван редовног радног времена и омогућава стабилност у планирању. Кад је реч о инклузивности, од самог почетка се није правила разлика између задатака додељиваним женама, односно мушкарцима из оперативног

обезбеђења, на пример, кад је реч о пратњи притвореника у надлежности СВК.

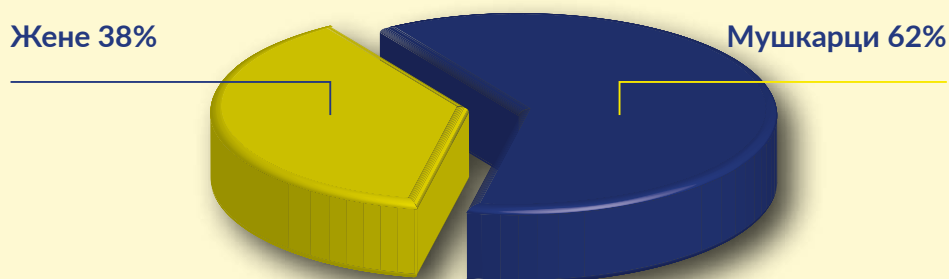
У већем броју правосудних установа то није уобичајена пракса. Старајући се за безбедност и сигурност лица док су у притвору и током пратње, тимови за пратњу Службе за обезбеђење и сигурност играју кључну улогу у свакодневној подршци судским поступцима. Уз то, заједнички тимови СВК и СТ, састављени од службеника обезбеђења обе институције, такође су ангажовани на осетљивим задацима на терену.

Ротациони систем рада се показао незамењивим кад је реч о целисходном руковођењу ресурсима Службе за обезбеђење и сигурност. Он игра суштинску улогу при запошљавању и задржавању запослених, и од директног је значаја за запослене који имају децу. Тај систем омогућава дугорочно планирање и стабилност распореда у циљу успостављања равнотеже између професионалних и личних обавеза. Повратне информације о овом систему добијене од запослених биле су позитивне. У погледу овог система било је и рекламе која се преноси од уста до уста, јер су запослени у својим матичним земљама похвално говорили о њему, што је за последицу имало већу разноврсност кандидата који су се пријављивали за места обезбеђења.

Кад је реч о укупној родној заступљености, од три највиша руководиоца две су жене – председник и секретар. Током 2020. године примљено је 65 нових кадрова, од чега су 51% жене а 49% мушкарци. На крају 2020, од укупног броја запослених у СВК и СТ 38% су биле жене а 62% мушкарци, у односу на 36% жена и 64% мушкараца 2019. године. СВК имају 181 запосленог – 45% жена и 55% мушкараца, док СТ има 63 запослена – 22% жена и 78% мушкараца.

Родна заступљеност у СВК и СТ

31. децембар 2020.

Конкретно, специјализовани тужилац је констатовао да му је циљ да повећа број жена запослених у тиму за операције и безбедност сведока. Заједно са секретаром, специјализовани тужилац је одржао округле столове с вишим руководиоцима служби обезбеђења, на којима се дискутовало о најбољим искуствима из праксе и о мерама које ће допринети да се на наредне конкурсе пријави више женских кандидата. Ради се о следећим мерама:

- Заједно са контакт особом за родна питања, организовати и промовисати скупове на којима ће представници СВК и СТ оба пола разговарати о организационој култури у обе институцијама и у њиховим службама, изнети питања и дилеме, и изнаћи начине да се мотивишу кандидати разноврснијих профила и уклоне евентуалне препреке за задржавање запослених.
- Подупрети рад контакт особе за родна питања подстицањем и подржавањем запослених у СВК и СТ да буду „амбасадори” иницијатива за родни паритет у контактима са својим бившим колегама/организацијама/институцијама, како би се побољшао родни паритет међу кандидатима за радна места у СТ и на крају повећао број жена запослених у тиму за операције и заштиту сведока СТ, као и у другим службама.

У контактима с дипломатским круговима, највиши руководиоци и надаље ће подстицати државе чланице ЕУ и треће државе контрибуторе да висококвалификоване кандидате деташирају имајући на уму родни паритет. У погледу радних места у служби за обезбеђење, највиши руководиоци и даље истичу да се не прави разлика између задатака који се додељују женама и мушкарцима из оперативног обезбеђења и уверавају државе чланице ЕУ и треће државе контрибуторе да СВК и СТ предано раде на повећању броја женских кандидата, како за радна места у служби за обезбеђење, тако и шире у обе институције.

Специјализовано тужилаштво

Током протекле године, Специјализовано тужилаштво је имало неколико значајних постигнућа, упркос изазовима изазваним глобалном пандемијом вируса корона. У фебруару, односно априлу, СТ је подигло прве оптужнице пред Специјализованим већима Косова (СВК). Полиција СТ је у септембру ухапсила првог оптуженог и довела га у притворски објект СВК у Хагу. У новембру је СТ лишило слободе четворицу челника Ослободилачке војске Косова (ОВК) након што је суд потврдио оптужницу којом се терете за ратне злочине и злочине против човечности ширих размера.

Џек Смит, специјализовани тужилац

То је постигнуто захваљујући изузетној преданости службеника СТ и непоколебивој подршци шире међународне заједнице. Сада чврсто и јавно газимо ка постизању правде за жртве и њихове породице, које су двадесет година чекале да се лица која су најодговорнија за кривична дела из наше надлежности изведу пред лице правде. Те жртве су цивили разних народности – не само Срби, већ и велики број косовских Албанаца и Рома, као и политички противници оптужених.

Желео бих да захвалим Мисији Европске уније за владавину права на Косову (Еулекс) и њеном шефу Ларсу-Гунару Вигемарку за кључну логистичку и оперативну подршку коју су током протекле године пружили СТ. Такође сам захвалан Европској унији и њеним чланицама, а посебно нашој држави домаћину, Холандији, као и трећим државама контрибуторима, на ресурсима и подршци без којих не бисмо могли да остварујемо наш мандат.

Захвалан сам и колегама из Специјализованих већа Косова (СВК), посебно председници Екатерини Трендафиловој и секретару Фиделми Донлон, на устројавању судске структуре и процедура, чиме се омогућава наш рад.

Џек Смит
Специјализовани тужилац

децембар, 2020.

2 | Остваривање мандата

Специјализовано тужилаштво је 2020. подигло прве оптужнице, ухапсило седам лица на Косову и отпочело судске поступке у три одвојена предмета, упркос томе што је морало да прилагоди рад околностима насталим услед пандемије вируса корона.

Специјализовано тужилаштво поднело је Специјализованим већима прве оптужнице у фебруару, недуго пре увођења мера за спречавање ширења вируса корона, које су на крају довеле до затварања већег дела света, укључујући Косово и шире подручје региона. У марту је СТ увело нове опције за рад у складу с најбољим искуствима из праксе, како би спречило ширење вируса корона. Захваљујући томе СТ је могло да се прилагоди измењеним околностима у Холандији, на Косову и региону и да настави с радом. Убрзо затим, у априлу, СТ је подигло досад највећу оптужницу.

У јуну је специјализовани тужилац најавио да су оптужницом из априла обухваћени и тадашњи председник Косова Хашим Тачи и лидер Демократске партије Косова Кадри Весели. Тужилац је сматрао да ове информације треба објавити због честих покушаја г. Тачија и г. Веселија да омету рад СВК.

Прво хапшење СТ је извршило 24. септембра, када је ухапсило Саљиха Мустафу и довело га у притворски објекат СВК у Хагу, на основу налога за хапшење, налога за довођење и оптужнице коју је претходно потврдио судија за претходни поступак. Приликом хапшења Еулекс је пружио СТ круцијалну оперативну и логистичку подршку.

У оптужници се г. Мустафа терети индивидуалном кривичном одговорношћу за произвољно лишавање слободе, сурово поступање, мучење и убиство, што су ратни злочини према међународном праву. Прво приступање г. Мустафе суду одржано је 28. септембра.

Дана 25. септембра, полиција СТ ухапсила је у Приштини Хиснија Гуцатија и Насима Харадинаја, председника, односно потпредседника Удружења ратних ветерана ОВК. Истог дана, г. Гуцати је доведен у притворски објекат СВК у Хагу, а г. Харадинај дан касније. Истражитељи СТ извршили су претрес просторија Удружења ратних ветерана. Те радње извршене су на основу налога за хапшење, налога за претрес и налога за довођење које је издао судија појединац. И овом приликом Еулекс је пружио СТ круцијалну оперативну и логистичку подршку у извођењу ових операција.

Први ред, слева надесно: тужиоци Алан Тигер, Клер Лосон и Дејвид Харбах
Други ред, слева надесно: специјализовани тужилац Џек Смит и заменик специјализованог тужиоца Алекс Вајтинг

Налози за хапшење г. Гуцатија и г. Харадинаја издати су због сумње да су извршили кривична дела против правосуђа – покушај застрашивања сведока, одмазда и повреда тајности поступка. Прво приступање г. Харадинаја суду одржано је 29. септембра, а г. Гуцатија 1. октобра. Оптужница која је потом подигнута против г. Харадинаја и г. Гуцатија потврђена је 11. децембра.

Хашим Тачи, Кадри Весели, Реџеп Сељими и Јакуп Краснићи ухапшени су 4. и 5. новембра и доведени у притворски објект СВК у Хагу, на основу потврђене оптужнице, налога за хапшење и налога за довођење које је издао судија за претходни поступак. Претресено је неколико стамбених објеката с којима оптужени имају везе, на основу налога за претрес које је издао суд. И овог пута је Еулекс пружио кључну оперативну и логистичку подршку током тих операција.

Судија за претходни поступак је претходно у октобру потврдио све тачке поднете оптужнице против г. Тачија, г. Веселија, г. Сељимија и г. Краснићија. Суд је потврдио све тачке оптужнице поднете против г. Тачија и саоптужених констатујући да постоји добро утемељена сумња

Алекс Вајтинг, заменик специјализованог тужиоца

која би „задовољила објективног посматрача да се кривично дело десило и да је окривљено лице извршило то кривично дело“. Констатације суда заснивале су се на „детаљном и конкретном пропратном материјалу из кога се јасно види резоновање у основи оптужби у оптужници“.

Систематизација

У СТ је систематизовано 78 радних места, што укључује тужиоце, правне саветнике, стручњаке за безбедност, истражитеље, аналитичаре, стручњаке за заштиту сведока и особље за подршку. До краја 2020, од предвиђених радних места било је попуњено 57, тј. 73%, особљем из 19 земаља, како држава чланица ЕУ, тако и трећих држава контрибутора.

Сви оптужени терете се индивидуалном кривичном одговорношћу за противзаконито или произвољно хапшење и затварање, сурово поступање, мучење и убиство као ратне злочине, и за затварање, друге нехумане поступке, мучење, убиство, присилне нестанке лица и прогон као злочине против човечности, извршене у периоду најкасније од марта 1998. до септембра 1999.

Прво приступање г. Краснићија и г. Тачија суду одржано је 9. новембра, г. Весељија 10. новембра, а г. Сељимија 11. новембра.

Тужилац Валерија Болчи

Видео-брифинг

Током 2020, специјализовани тужилац Џек Смит одржао је низ дипломатских видео-брифинга како би информисао државе чланице ЕУ и треће државе контрибуторе о актуелностима у раду СТ, о препрекама с којима се СТ суочава и о начинима на које би међународна заједница могла да помогне СТ да убрза истраге.

Специјализовани тужилац Смит у јулу и децембру се обратио дипломатама у Хагу, заједно с председником Специјализованих већа Екатерином Трендафиловом и секретаром др Фиделмом Донлон, а у децембру се обратио дипломатама на служби у Приштини.

Подршка шире међународне заједнице била је и остаје од кључне важности за рад СТ.

Специјализовано тужилаштво основано је 1. септембра 2016. у Хагу, на основу амандмана на Устав Косова и Закона о Специјализованим већима и Специјализованом тужилаштву, које је Скупштина Косова усвојила 3. августа 2015. године. СТ је наследио особље и мандат Специјалне истражне радне групе.

Специјална истражна радна група основана је 2011. у Бриселу као јединица у оквиру Еулекса у циљу истраживања навода садржаних у Извештају Парламентарне скупштине Савета Европе „Нечовечно поступање с људима и недозвољена трговина људским органима на Косову“, објављеном почетком 2011.

У том извештају Савета Европе изнети су закључци о истрази коју је швајцарски сенатор Дик Марти спровео у вези с наводима из књиге мемоара бившег главног тужиоца Међународног суда за бившу Југославију (МКСЈ) Карле дел Понте из 2008, насловљене Госпођа тужитељка. Госпођа Дел Понте није могла да спроведе даљу истрагу на МКСЈ јер није имала надлежност.

Мемоари гђе Дел Понте

Истрагу Специјалне истражне групе предводио је Клинт Вилијамсон, тужилац из Сједињених Држава и бивши путујући амбасадор САД за проблематику ратних злочина.

Амбасадор Клинт Вилијамсон

Амбасадор Вилијамсон је у јулу 2014. известио да се за даљу истрагу мора основати суд. Услед тога је Скупштина Косова у августу 2015. усвојила уставни амандман и Закон о Специјализованим већима и Специјализованом тужилаштву (Закон).

СТ је независна институција, чију независност гарантује Закон којим је основана. Стога је СТ обавезно да делује независно од СВК и свих других тужилаца на Косову. Закон такође налаже специјализованом тужиоцу и особљу СТ да не траже нити примају инструкције од било које владе или другог извора.

Дејвид Швендиман, бивши федерални тужилац САД и својевремено заменик главног тужиоца и начелник Специјалног одељења за ратне злочине у Босни и Херцеговини, именован је за специјализованог тужиоца 1. септембра 2016, када је Специјална истражна група трансформисана у СТ. Џек Смит преузео је дужност специјализованог тужиоца у септембру 2018.

4 | **Руководећи кадар Тужилаштва**

На челу Специјализованог тужилаштва је тим искусних тужилаца који сви поседују искуство и пред националним правосудним органима и на међународним судовима.

Џек Смит, амерички тужилац са искуством у истрагама против високо ранжираних политичара и међународним кривичним истрагама, ступио је на дужност специјализованог тужиоца у септембру 2018.

Пре него што се прикључио СТ, г. Смит је био потпредседник и начелник Одељења за парнице Корпорације болница Америке, највеће невладине организације за здравствену заштиту у Сједињеним Државама. На том положају је био од септембра 2017.

Од фебруара 2015. до августа 2017, г. Смит је био на дужности првог помоћника државног тужиоца Сједињених Држава и вршилац дужности тужиоца за Средњи округ Тенесија.

Од 2010. до 2015. г. Смит је био начелник Одељења за борбу против корупције Министарства правде САД, задужен за комплексне предмете у вези са корупцијом широм Сједињених Држава.

Од 2008. до 2010, г. Смит је био координатор истрага у Тужилаштву Међународног кривичног суда (МКС). У том својству је био задужен за осетљиве истраге против страних државних функционера и припадника паравојних јединица због ратних злочина, злочина против човечности и геноцида.

Г. Смит је прешао у МКС из Тужилаштва САД за Источни округ Њујорка, где је девет година обављао различите дужности, укључујући дужност начелника за кривичне предмете и заменика начелника кривичног одељења. Као начелник Одељења за кривичне предмете, г. Смит је под собом имао око 100 тужилаца за низ програмских области, укључујући јавну корупцију, тероризам, кривична дела насиља и организовани криминал, као и привредни криминал и крупне финансијске малверзације.

Пре ступања на дужност помоћника државног тужиоца САД, г. Смит је пет година обављао дужност помоћника окружног тужиоца у Окружном тужилаштву Округа Њујорк, где је радио у одељењима Тужилаштва за сексуалне деликте и насиље у породици.

Током каријере, г. Смит је добио низ признања, између осталог признање Центра за правду Тенесија као про боно тужилац године; награду директора Министарства правде САД; награду Државног тужиоца САД за заслуге у служби; награду за млађе федералне тужиоце Федералне адвокатске коморе; признање Чарлс Роуз Асоцијације Источног округа; медаљу Хенри Л. Стимсон Адвокатске коморе округа Њујорк; и Васерстајн награду Правног факултета Харвард.

Дипломирао је и на Правном факултету Харвард и на Државном универзитету Њујорка у Онеонти.

Џек Смит, специјализовани тужилац

Заменик специјализованог тужиоца је Алекс Вајтинг, тужилац француског и америчког држављанства који има велико искуство како у домаћем тако и у међународном правосуђу, укључујући рад на МКС и Међународном кривичном суду за бившу Југославију (МКСЈ), и истакнуту академску каријеру.

Господин Вајтинг, дипломац колеџа Јејл и Правног факултета Јејл, придружио се СТ са Правног факултета Харвард, где је радио као професор практичне наставе од 2013.

У Тужилаштву МКС радио је од 2010. до 2013, најпре као координатор за истраге, задужен за надзор свих истрага, а затим као координатор тужилаштва надлежан за целокупну област кривичног гоњења.

На МКСЈ, од 2002. до 2007, г. Вајтинг је био главни тужилац на суђењу Фатмиру Љимају, Исаку Муслију и Харадину Баљи, и главни тужилац на суђењу Милану Мартићу и Драгомиру Милошевићу.

Пре рада на МКСЈ, г. Вајтинг је био савезни тужилац САД, прво при Управи за грађанска права Кривичног одељења у Вашингтону, а затим у канцеларији Државног правобраниоца САД у Бостону, Масачусетс, са тежиштем на организованом криминалу и корупцији.

Виши тужилац СТ је Алан Тигер, држављанин САД, са великим искуством како у САД тако и на МКСЈ. Господин Тигер је учествовао и на првом суђењу пред МКСЈ, суђењу Душку Тадићу, и на последњем суђењу пред МКСЈ, суђењу Ратку Младићу. Такође је обављао дужност вишег тужиоца на суђењима Анти Готовини, Радовану Караџићу, Момчилу Крајишнику, Дарку Мрђи и Биљани Плавшић.

Господин Тигер је обављао дужност савезног тужиоца у Управи за грађанска права Кривичног одељења Министарства правде САД од 1987. до 1994, кривично гонећи одговорне за дела насиља на расној основи и полицијске бруталности широм земље, укључујући предмет Роднија Кинга.

Дипломирао је на Универзитету Калифорније у Лос Анђелесу, а докторирао права на Универзитету у Санта Клари.

Клер Лосон је руководилац Саветодавног правног тима. Држављанка Ирске, гђа Лосон има диплому Универзитетског Колеџа у Даблину, једногодишњу специјализацију из међународног права на Универзитету у Мелбурну, као и диплому магистра права Универзитета Колумбија. Пре доласка у СТ, гђа Лосон је радила као правник у Судском одељењу МКС, у Тужилаштву МКСЈ, као саветник ирске владе за људска права, као и у једној водећој ирској адвокатској канцеларији.

Гђа Лосон је била ангажована на више међународних кривичних предмета, између осталих из Централноафричке Републике, Демократске Републике Конго, Кеније и бивше Југославије. Такође је предводила преговоре у области људских права у име ЕУ и при УН.

Алекс Вајтинг, заменик специјализованог тужиоца

Алан Тигер, виши тужилац

Клер Лосон, руководилац Саветодавног правног тима

SPECIJALIZOVANA VEĆA I
SPECIJALIZOVANO TUŽILAŠTVO KOSOVA

**СПЕЦИЈАЛИЗОВАНА ВЕЋА И
СПЕЦИЈАЛИЗОВАНО ТУЖИЛАШТВО
КОСОВА
ИЗВЕШТАЈ ЗА 2020.**

Издају и дистрибуирају:

Специјализована већа Косова (СВК)

Издато на три језика:

албанском, српском и енглеском

**За детаљније информације о Специјализованим
већима Косова:**

www.scp-ks.org

**За питања медија у вези са Специјализованим
већима Косова:**

mediaKSC@scp-ks.org

**За питања медија у вези са Специјализованим
тужилаштвом:**

spokespersonSPO@scp-ks.org

Графички дизајн:

Wim Jansen Design

www.wimjansendesign.nl

Штампа

Quantes Grafimedia

www.quant.es.nl

Носилац ауторских права © 2021.

**Специјализована већа и Специјализовано
тужилаштво Косова.**

Сва права придржана.

www.scp-ks.org